

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ANALÝZA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE
VE MĚSTĚ PŘÍBRAM**

Autor práce: Veronika Lastowiecká

Studijní obor: Regionální studia

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

Katedra: Katedra společenských věd

2011

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Jiřímu Duškovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

LASTOWIECKÁ, V. *Analýza meziobecní spolupráce ve městě Příbram : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2011. 67 s. Vedoucí bakalářské práce : Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

Klíčová slova: meziobecní spolupráce, mikroregion, obec, Příbram

Bakalářská práce se zabývá analýzou meziobecní spolupráce ve městě Příbram. V teoretické části BP popisuje základní charakteristiky obce, definuje její působnost a orgány. Dále pojednává o významu meziobecní spolupráce, vymezuje jednotlivé znaky a popisuje vývoj podmínek spolupráce obcí.

V praktické části BP analyzuje v rámci města Příbrami zapojení do meziobecní spolupráce na regionální úrovni, spolupráce obcí se subjekty v území, národní struktury spolupráce obcí a spolupráci s obcemi jiných států. V této souvislosti také práce charakterizuje příbramský region a jeho nejbližší okolí. Závěr práce pak zhodnocuje způsoby financování meziobecní spolupráce v Příbrami a pozitivní/negativní dopady meziobecní spolupráce na region.

ABSTRACT

LASTOWIECKÁ, V. *Analysis of intermunicipal cooperation in the town Příbram : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2011. 67 p. Supervisor : Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

Key words: intermunicipal cooperation, microregion, municipality, Příbram

The bachelor thesis deals with analysis of intermunicipal cooperation in the town Příbram. The thesis describes the basic characteristics of the town in its theoretical part, defines its force and authorities. It also deals with importance of intermunicipal cooperation, defines individual marks and describes developments in the cooperation of municipalities.

The practical part of the bachelor thesis analyses – in a range of the town Příbram – involvement into intermunicipal cooperation at a regional level, cooperation with community organizations in the territory, national structures for cooperation between municipalities and cooperation of municipalities in other states. The thesis also characterizes Příbram's region and its surroundings in this context. The conclusion evaluates methods of financing of intermunicipal cooperation in Příbram and positive/negative effects of intermunicipal cooperation in the region.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2 CHARAKTERISTIKA OBCE, JEJÍ PŮSOBNOST A ORGÁNY	10
2.1 Působnost obce.....	10
2.2 Orgány obce.....	12
2.2.1 Zastupitelstvo obce.....	12
2.2.2 Rada obce	12
2.2.3 Starosta.....	13
2.2.4 Obecní úřad	13
2.2.5 Výbory zastupitelstva.....	14
2.2.6 Komise	14
2.2.7 Zvláštní orgány obce	14
2.2.8 Obecní policie	15
3 VÝZNAM, PODMÍNKY A ZNAKY SPOLUPRÁCE.....	16
3.1 Vývoj podmínek spolupráce obcí	18
3.2 Znamy spolupráce obcí	19
4 FORMY SPOLUPRÁCE OBCÍ.....	21
4.1 Meziobecní spolupráce na regionální úrovni.....	22
4.1.1 Dobrovolný svazek obcí.....	22
4.1.2 Společná právnická osoba	23
4.1.3 Smlouva ke splnění konkrétního úkolu.....	24
4.2 Spolupráce obcí se subjekty v území	24
4.2.1 Místní akční skupiny	24
4.2.2 Místní agenda 21	25
4.2.3 Partnerství veřejného a soukromého sektoru	26
4.2.4 Zájmové sdružení právnických osob.....	26
4.3 Národní struktury spolupráce obcí.....	27
4.3.1 Svaz měst a obcí České republiky.....	27
4.3.2 Národní síť zdravých měst	27
4.4 Spolupráce s obcemi jiných států.....	28
4.4.1 Přeshraniční impulzní centra.....	28
4.4.2 Euroregiony.....	28
4.4.3 Partnerská města a obce	29
5 CHARAKTERISTIKA PŘÍBRAMSKÉHO REGIONU	31
6 MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE VE MĚSTĚ PŘÍBRAM	34
6.1 Meziobecní spolupráce na regionální úrovni.....	34
6.1.1 Svazek obcí Podbrdského regionu	35
6.1.2 Mikroregion Třemšín	36
6.2 Spolupráce obcí se subjekty v území	37
6.2.1 Podbrdsko, občanské sdružení	38
6.3 Národní struktury spolupráce obcí.....	39

6.3.1	Národní síť zdravých měst	39
6.3.2	Svaz měst a obcí ČR	41
6.4	Spolupráce s obcemi jiných států	42
6.4.1	Partnerská města a obce	42
6.4.1.1	Hoorn (Nizozemí)	42
6.4.1.2	Freiberg (Německo)	42
6.4.1.3	Königs - Wusterhausen (Německo)	43
6.4.1.4	Altötting (Německo)	43
6.4.1.5	Kežmarok (Slovensko)	43
6.4.1.6	Čechov (Rusko)	44
6.4.1.7	Villerupt (Francie)	44
6.4.1.8	Anor (Francie)	44
6.4.1.9	Lešnica (Polsko)	44
6.4.1.10	Valle di Ledro (Itálie)	45
6.5	Zapojení Příbrami do meziobecní spolupráce	45
7	FINANCOVÁNÍ MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE	47
7.1	Financování a hospodaření jednotlivých forem meziobecní spolupráce ve městě Příbram	48
7.1.1	Svazek obcí Podbrdského regionu	48
7.1.2	Mikroregion Třemšín	49
7.1.3	Národní síť zdravých měst	51
7.1.4	Svaz měst a obcí ČR	51
7.1.5	Partnerská města	52
	ZÁVĚR	54
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	56
	SEZNAM ZKRATEK	62
	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	63
	SEZNAM PŘÍLOH	64
	PŘÍLOHY	65

ÚVOD

Pro vypracování bakalářské práce jsem si vybrala téma Analýza meziobecní spolupráce ve městě Příbram. V současné době se začíná čím dál tím více zvyšovat zájem o regionální rozvoj. Rozvíjí se mnoho subjektů zaměřených na podporu a rozvoj regionů, patří mezi ně např. Místní akční skupiny, Místní agenda 21, Svaz měst a obcí ČR, Národní síť zdravých měst atd.

Smyslem regionální politiky je přispět ke snížení rozdílů mezi jednotlivými regiony a zajistit jejich trvalý rozvoj. Tato politika je prováděna představiteli veřejné správy daných regionů a je zde zapotřebí jejich kooperace při vytváření podmínek pro realizaci rozvoje.

Spolupráce je důležitá ve všech oblastech lidské společnosti. Meziobecní spolupráce je významná pro fungování veřejné správy a lze ji také považovat za nezbytný prvek rozvoje regionu. Umožňuje realizovat rozvojové projekty, které by byly pro samostatné obce nedosažitelné. K rozvoji regionu přispívá taková spolupráce, která je efektivní a má pozitivní dopad na rozvoj daného regionu.

Při vytváření rozvojových projektů je zapotřebí zohlednit finanční prostředky, které jsou nejčastějším problémem dalšího rozvoje obcí a regionů. Jedním z důvodů pro vytváření spolupráce mezi obcemi je možnost čerpat finanční prostředky z externích zdrojů. Zvláště v období po vstupu České republiky do Evropské unie se možnost získat finanční prostředky z fondů EU zvětšila.

Existují různé formy spolupráce, zpravidla se však odehrává v rámci celků, do kterých se obce sdružují. Jedná se nejčastěji o sdružení obcí, svazky obcí, mikroregiony apod. Další existující formou je spolupráce měst a obcí s partnerskými městy. Základem pro funkční partnerství je srozumitelná komunikace a jasné cíle. Podporu partnerství zajišťuje Evropská unie, a to prostřednictvím grantů, které podporují například pořádání různých konferencí nebo výměnných pobytů občanů.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je analýza meziobecní spolupráce zaměřená na město Příbram a jeho nejbližší okolí, zejména Podbrdsko a okolí Třemšína.

Práce je členěna do 6 částí. Úvodní kapitola se zabývá stručnou charakteristikou obce a jejích základních znaků, dále definuje její působnost, která je členěna na přenesenou a samostatnou, a v neposlední řadě popisuje úkoly a pravomocce jednotlivých orgánů obecní samosprávy.

V další kapitole je provedeno posouzení významu spolupráce mezi obcemi, její znaky a vývoj podmínek.

Třetí kapitola je zaměřena na formy spolupráce obcí, zobrazuje meziobecní spolupráci na regionální úrovni, spolupráci obcí se subjekty v území, národní struktury spolupráce obcí a spolupráci s obcemi jiných států.

Ve čtvrté kapitole práce popisuje základní prvky a charakteristiku příbramského regionu, jeho správní obvody obcí s rozšířenou působností a správní obvody s pověřeným obecním úřadem. Graficky znázorňuje vývoj počtu obyvatel ve městě Příbram za posledních 10 let.

Analýzu meziobecní spolupráce na Příbramsku představuje pátá kapitola. Jde zde o nástin existujících forem spolupráce ve městě Příbram. Je zde dále rozebírána spolupráce Příbrami s obcemi jiných států.

Poslední kapitola analyzuje financování meziobecní spolupráce ve městě Příbram a zhodnocuje hospodářské ukazatele jednotlivých forem spolupráce.

Závěr práce si klade za cíl posoudit pozitivní a negativní dopady meziobecní spolupráce v regionu.

V bakalářské práci jsou vzhledem k obtížné dostupnosti aktuálních literárních zdrojů použity též nejnovější informace z internetových zdrojů, zejména z Českého statistického úřadu. Práce dále využívá informační zdroje společnosti GaREP, zabývající se regionálním a ekonomickým poradenstvím a interní materiály města Příbram.

2 CHARAKTERISTIKA OBCE, JEJÍ PŮSOBNOST A ORGÁNY

„Obec je podle zákona o obcích základním územním samosprávným společenstvím občanů a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající.“¹

„Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Kromě toho chrání též veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech. Zatímco podle obecního zřízení se za obec pokládá jakékoliv sídlo, které má vlastní samosprávu, tedy i město, případně statutární město, v běžné mluvě je obec téměř synonymem vesnice a protikladem města.“²

Charakteristickými znaky obce jsou:

- vlastní území (územní základ obce),
- obyvatelstvo obce (personální základ obce),
- vystupování v právních vztazích svým jménem (právní základ obce),
- vlastní majetek a hospodaření podle vlastního rozpočtu (ekonomický základ obce).³

2.1 Působnost obce

Působnost obce se dle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. člení na samostatnou a přenesenou.

Do **samostatné působnosti** obce patří spravování záležitostí, jež jsou v zájmu obce a jejích občanů. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Dále pečuje o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a uspokojování potřeb. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.⁴

„V rámci **přenesené působnosti** obec vykonává státní správu. Stát na ni delegoval část svých výkonných pravomocí, aby se výkon státní správy přiblížil občanovi. Rozhodovací pravomoc však zůstává na úrovni státu. Určitý objem přenesené

¹ MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vyd. Praha : ORAC, s.r.o., 2000, s. 21.

² ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha : Alfa Nakladatelství, s.r.o., 2008, s. 28.

³ KOUDELKA, Z. *Obecní samospráva (Zákon o obcích v komentovaném znění)*. Brno : Doplněk, 2006, s. 7.

⁴ MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vyd. Praha : ORAC, s.r.o., 2000, s. 22.

působnosti vykonávají všechny obce, dále jsou vymezeny pověřené obecní úřady a obce s rozšířenou působností.⁵

Obce s pověřeným obecním úřadem jsou při výkonu státní správy v přenesené působnosti oprávněny rozhodovat v prvním stupni ve správním řízení o právech, právech chráněných zájmech a povinnostech osob, pokud zvláštní zákon nestanoví jinou příslušnost, rozhodují o poskytování peněžité a věcné dávky nebo půjčky, zajišťují volby do Parlamentu České republiky, do zastupitelstev krajů, do zastupitelstev obcí, do Evropského parlamentu apod. **U obcí s rozšířenou působností** se v přenesené působnosti jedná např. o tyto kompetence evidence obyvatel, vydávání občanských průkazů, vydávání řidičských průkazů, dávky a sociální služby, živnostenský úřad apod.⁶

V samostatné působnosti může obec vydávat **obecně závazné vyhlášky**. Obec je vydává jako projev své mocenské pravomoci rozhodovat v samosprávných otázkách. Obecně závazná vyhláška je všeobecně závazná právní norma, která má působnost vázanou územím obce. Tyto vyhlášky mohou být vydávány, aniž by k tomu obec byla zmocněna zákonem. Při ostatním výkonu samosprávné působnosti, např. při rozhodování jednotlivých orgánů obce, je obec vázána i právními předpisy vydávanými na základě zákonů – tedy nařízeními vlády, vyhláškami ministerstev, nařízeními krajů a nařízeními obcí s rozšířenou působností, nařízeními obcí. Všeobecně závazný právní předpis mohou obce vydávat i v přenesené působnosti, jedná se o **nařízení obce**. K vydání nařízení obce však musí být obec zmocněna zákonem, tzn. zákon jí musí umožnit nařízení obce vydat. Při vydávání nařízení obce se obce řídí zákony a jinými právními předpisy. V ostatních případech, kdy vykonávají přenesenou působnost, jsou obce vázány i usneseními vlády, směrnicemi ústředních správních úřadů a návrhy opatření, popř. rozhodnutími krajského úřadu. Dozor nad výkonem samostatné a přenesené působnosti vykonává krajský úřad v přenesené působnosti a Ministerstvo vnitra.⁷

⁵ HRABALOVÁ, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně – Ekonomicko-správní fakulta, 2004, s. 7-8.

⁶ PROVAZNIKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů (Teorie a praxe)*. 2. aktualizované a rozšířené vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2009, s. 31.

⁷ HRABALOVÁ, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně – Ekonomicko-správní fakulta, 2004, s. 8-9.

2.2 Orgány obce

„Každá veřejná korporace může navenek jednat jen svými orgány, respektive prostřednictvím funkcionářů – fyzických osob. U obcí můžeme rozeznávat orgány z hlediska:⁸

1. jejich složení:

- a) kolegiální, složené z více osob – zastupitelstvo, rada, výbory zastupitelstva (dále i jen výbory), komise rady (dále i jen komise),
- b) individuální, tvořené jedincem – starosta,

2. demokratické legitimacy:

- a) přímo volené občany – zastupitelstvo,
- b) volené zastupitelstvem – rada, starosta, výbory,
- c) ustanovované jinak – komise, zvláštní orgány obce,

3. právního základu:

- a) prvotně ústavně zakotvené – zastupitelstvo obce,
- b) prvotně zákonně zakotvené – ostatní orgány v obci včetně zastupitelstva městské části.“

2.2.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je základním orgánem obecní samosprávy. Počet jeho členů se stanovuje na základě počtu obyvatel, nejméně 5 a nejvíce 55 členů. Rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Je mu vyhrazeno např. schvalovat program rozvoje obce, schvalovat rozpočet obce, vydávat obecně závazné vyhlášky obce, rozhodovat o vyhlášení místního referenda apod. K platnému usnesení zastupitelstva obce, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů. Zastupitelstvo obce se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za 3 měsíce, a to v územním obvodu obce, jeho zasedání je veřejné. O průběhu zasedání se pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé.⁹

2.2.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a za její výkon odpovídá zastupitelstvu obce. Její počet členů je lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Radu

⁸ KOUDELKA, Z. *Obce a kraje (Podle reformy veřejné správy v roce 2001)*. 2. aktualizované a doplněné vyd. Praha : Linde Praha, a.s., 2001, s. 89.

⁹ ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha : Alfa Nakladatelství, s.r.o., 2008, s. 36-38.

obce tvoří starosta, místostarosta (místostarostové) a další členové rady. Schází se ke svým schůzím podle potřeby a její schůze jsou neveřejné.¹⁰

Mezi její hlavní úkoly patří připravovat návrhy pro jednání zastupitelstva a zajišťovat plnění jeho usnesení. Dále zabezpečuje hospodaření obce, rozděluje pravomoci v obecním úřadě, zřizuje odbory a oddělení obecního úřadu, vydává nařízení obce atd.¹¹

2.2.3 Starosta

Starosta zastupuje obec navenek. Je volen z řad členů zastupitelstva obce a tomu je také odpovědný ze své činnosti. Starosta jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu a v souladu se zákonem o úřednicích samosprávných celků tajemníka obecního úřadu. Odpovídá mimo jiné za informování veřejnosti o činnosti obce, svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva a rady obce, podepisuje spolu s místostarostou právní předpisy obce. Starosta má i kontrolní funkci vůči radě obce.¹²

2.2.4 Obecní úřad

Obecní úřad tvoří starosta, místostarostové, tajemník obecního úřadu a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V jeho čele je starosta. Sídlí na území obce. Může se členit na odbory a oddělení podle rozhodnutí rady obce. Obecní úřad **v samostatné působnosti** obce plní úkoly, které mu uloží zastupitelstvo a rada, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. **V přenesené působnosti** vykonává státní správu s výjimkou věcí patřících do působnosti jiného orgánu obce. Obecní úřad zřizuje úřední desku, obec je povinna opatřit si vždy alespoň jeden výtisk Sbírky zákonů a zpřístupnit ji k nahlédnutí každému na obecním úřadě. Obdobně musí mít k dispozici Věstník právních předpisů kraje.¹³

V rámci obecního úřadu se setkáváme s funkcí tajemníka. Tato funkce se zřizuje u pověřených obecních úřadů a obcí s rozšířenou působností. Tajemník řídí celý administrativní aparát. Zajišťuje úkoly v přenesené působnosti, řídí a kontroluje pracovníky obecního úřadu, plní funkce statutárního orgánu zaměstnavatele, uzavírá

¹⁰ MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vyd. Praha : ORAC, s.r.o., 2000, s. 26.

¹¹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2004, s. 343.

¹² HRABALOVÁ, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně – Ekonomicko-správní fakulta, 2004, s. 11.

¹³ KOUDELKA, Z. *Obecní samospráva (Zákon o obcích v komentovaném znění)*. Brno : Doplněk, 2006, s. 86-87.

a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obecního úřadu, řídí a kontroluje jejich činnost, stanoví platy zaměstnancům podle mzdových předpisů v rozpočtové sféře.¹⁴

2.2.5 Výbory zastupitelstva

Zastupitelstvo obce může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Vždy zřizuje finanční a kontrolní výbor. Tyto výbory jsou nejméně tříčlenné. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.¹⁵

Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plní další úkoly, které jsou dané zastupitelstvem. **Kontrolní výbor** kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady, dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plní další úkoly dané zastupitelstvem.¹⁶

2.2.6 Komise

Rada obce si může zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise. Svá stanoviska a náměty předkládá komise radě. Komise je též výkonným orgánem, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti v určitých věcech (může se jednat např. o přestupkovou nebo stavební komisi). V tomto případě však její předseda musí prokázat zvláštní odbornou způsobilost v oblasti svěřené přenesené působnosti.¹⁷

Komise se usnává většinou hlasů všech svých členů, počet členů stanoví rada. Komise je odpovědná radě obce, ve věcech přenesené působnosti na svěřeném úseku je podřízena okresnímu úřadu.¹⁸

2.2.7 Zvláštní orgány obce

V případech stanovených zákonem zřizuje starosta zvláštní orgány obce pro výkon přenesené působnosti, jmenuje a odvolává jejich členy při respektování

¹⁴ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktualizované a rozšířené vyd. Praha : ASPI, a.s., 2008, s. 130.

¹⁵ ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha : Alfa Nakladatelství, s.r.o., 2008, s. 40.

¹⁶ KOUDELKA, Z. *Obce a kraje (Podle reformy veřejné správy v roce 2001)*. 2. aktualizované a doplněné vyd. Praha : Linde Praha, a.s., 2001, s. 121.

¹⁷ HRABALOVÁ, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně – Ekonomicko-správní fakulta, 2004, s. 12.

¹⁸ KOUDELKA, Z. *Obce a kraje (Podle reformy veřejné správy v roce 2001)*. 2. aktualizované a doplněné vyd. Praha : Linde Praha, a.s., 2001, s. 124.

zákonných odborných požadavků. Zvláštními orgány jsou např. přestupková komise zřízená jako zvláštní orgány obce, krizový štáb obce a povodňové komise.¹⁹

2.2.8 Obecní policie

Obecní policii může zřídit zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Obecní policii řídí starosta, pokud zastupitelstvo nepověří jiného svého člena jejím řízením. Rada obce může plněním některých úkolů při řízení policie pověřit určeného strážníka. Od 1. 1. 2003 je obecní policie charakterizována zákonem jako orgán obce, byť není klasickým orgánem obce.²⁰

¹⁹ KOUDELKA, Z. *Obecní samospráva (Zákon o obcích v komentovaném znění)*. Brno : Doplněk, 2006, s. 92.

²⁰ KOUDELKA, Z. *Obecní samospráva (Zákon o obcích v komentovaném znění)*. Brno : Doplněk, 2006, s. 93.

3 VÝZNAM, PODMÍNKY A ZNAKY SPOLUPRÁCE

„Důvody pro spolupráci nejrůznějších subjektů mají základ v existenci „synergického efektu“, tedy faktu, že společně lze dosáhnout významnějšího výstupu, než kdyby každý subjekt usiloval o dosažení cíle sám. Spolupráci lze obecně považovat za součinnost určitého množství subjektů při dosahování určitého společného cíle. Spolupráce je významný prvek fungování veřejné správy a nezbytný prvek rozvoje regionů. Z hlediska zúčastněných partnerů, jimiž mohou být složky státní správy, jednotky samosprávy, neziskové organizace (bez ohledu na jejich charakter), podnikatelský sektor či občané, můžeme rozlišit řadu forem spolupráce založených na nejrůznějších kombinacích vztahů zúčastněných subjektů a podmínek pro její naplňování.“²¹

„Spolupráce obcí je rozmanitou a široce rozvětvenou oblastí veřejné správy s řadou přesahů do sféry soukromé. Východiskem pro spolupráci obcí mezi sebou i s jinými subjekty je společná snaha o rozvoj území. Územní princip je proto jedním ze základních prvků pro budování spolupráce. Konkrétně spolupráce obcí vyplývá zejména z potřeby řešit problémy, z omezených zdrojů a z předpokladů aktérů k řešení jednotlivých typů problémů.“²²

„Pro obce je efektivní spolupráce klíčovým faktorem jejich rozvoje. Umožňuje jim realizovat rozhodující rozvojové záměry na svěřeném území, připravovat a uskutečňovat rozvojové projekty, které by samostatně pro jednotlivé obce byly prakticky nedosažitelné, umožňuje jim tímto způsobem snížit problémy plynoucí z jejich případné malé populační velikosti či nevýhodně územní odlehlosti. Lze proto tvrdit, že meziobecní spolupráce je těžištěm spolupráce ve veřejné správě.“²³

„Pro úplnost je nutno uvést spolupráci napříč jednotlivými úrovněmi veřejné správy, která vykazuje svébytný charakter zejména kvůli různému postavení partnerů. V případě spolupráce mezi kraji a obcemi jde o vztah rozvojový, kdy kraj usiluje o zlepšení podmínek obcí, v případě spolupráce mezi státní správou a samosprávou jde

²¹ DUŠEK, J. *Faktory regionálního růstu a rozvoje (se zaměřením na spolupráci měst a obcí v Jihočeském kraji)*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010, s. 67.

²² BINEK, J., GALVASOVÁ, I. *Faktory efektivní spolupráce obcí* [online]. 2006 [cit. 18. listopadu 2010]. Dostupný z WWW: <<http://www.garep.cz/publikace/referat-4.pdf>>.

²³ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 14-15.

zejména o vztah správní a koordinační, který souvisí se smíšeným modelem přenesené a samostatné působnosti.²⁴

V některých evropských zemích je meziobecní spolupráce fenomén starý jako sama obec. Spolupráce obcí se rozvíjela od roku 1950 v nejrůznějších formách a stala se víceúčelovou. Někdy je spolupráce zákonnou povinností, kde zákon upravuje úkoly a kompetence, ale většinou je to ponecháno obcím. Norton uvádí, že v několika evropských zemích, meziobecní spolupráce byla výsledkem přesvědčování, pobídek a právních požadavků.²⁵

„Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích se spolupráce mezi obcemi uskutečňuje zejména:²⁶

- na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu,
- na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí,
- zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona dvěma nebo více obcemi.“

„Smlouva mezi dvěma nebo více obcemi ke splnění konkrétního úkolu se uzavírá na dobu určitou nebo neurčitou. Předmětem této smlouvy nemůže být vznik právnické osoby. Smlouva musí mít písemnou formu a musí být předem schválena zastupitelstvy obcí, jinak je neplatná.“²⁷

Povinné náležitosti smlouvy:²⁸

- identifikace účastníků,
- vymezení předmětu smlouvy a jeho rozsahu, práva a povinnosti jednotlivých účastníků smlouvy,
- způsob odstoupení od smlouvy,
- způsob vypořádání majetku po ukončení účinnosti smlouvy,
- je-li předmětem smlouvy společná výstavba, pak též způsob využití stavby po jejím ukončení.

„Majetek získaný výkonem společné činnosti obcí na základě smlouvy mezi dvěma nebo více obcemi ke splnění konkrétního úkolu se stává spoluvlastnictvím všech účastníků této smlouvy. Podíly na majetku získaném společnou činností jsou stejné,

²⁴ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 15.

²⁵ HÜLST, R., MONTFORT, A. *Inter-municipal cooperation in Europe*. 1. vyd. Dordrecht : Springer, 2007, s. 7-8.

²⁶ Česko. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (tiskový zákon). In *Zákony V/2010*, Český Těšín : Poradce, s.r.o., 2010, s. 13.

²⁷ MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vyd. Praha : ORAC, s.r.o., 2000, s. 36.

²⁸ DUDA, M. *Správní právo – obce a témata* [online]. 2000, 8.11.2000 [cit. 19. listopadu 2010]. Dostupný z WWW: <http://spravni.juristic.cz/30466/clanek/j_obce>.

není-li smlouvou stanoveno jinak. Ze závazku vůči třetím osobám jsou účastníci smlouvy zavázáni společně a nerozdílně, není-li smlouvou stanoveno jinak.²⁹

Důvody obecní spolupráce mají především charakter účelový, který spočívá ve spojení obcí s cílem zabezpečovat potřeby svěřené obcí ze zákona. Pokud realizace těchto potřeb přesahuje možnosti obce z důvodu například propojení infrastruktury (technické, sociální, ekonomické) nebo realizace společných projektů, navazují obce účelovou spoluprací s cílem:³⁰

- zabezpečit investiční akce přesahující možnosti obce jedné, případně takové akce, které se realizují na katastrálních územích více obcí,
- podílet se na projektech, které souvisí s rozvojovými aktivitami regionu či mikroregionů a mají významný efekt například pro zaměstnanost a vzdělanost občanů a s tím související zvyšování konkurenceschopnosti regionu.

3.1 Vývoj podmínek spolupráce obcí

Členění území a obcí se vyvíjí v čase. Základem pro formování současné obecní struktury bylo členění území České republiky v polovině 19. stol. na přibližně 13 tisíc katastrálních obcí. Po druhé světové válce byl nastartován výrazný integrační proces, který probíhá v podstatě nepřetržitě až do roku 1989, kdy bylo v České republice něco málo přes 3,5 tisíce obcí. Zejména v 60. a 70. letech neprobíhalo rušení a slučování obcí přirozenou cestou, ale bylo organizováno centrálně státní správou a občané prakticky neměli možnost vyjádřit svůj souhlas či nesouhlas. Počátek 90. let byl naopak ve znamení dezintegračního procesu. Už v roce 1992 přesáhl počet samostatných obcí šest tisíc. Česká republika má značně roztříštěnou sídelní strukturu a je tvořena vysokým počtem velikostně silně diferencovaných obcí. Tato sídelní „rozdrobenost“ je závažným problémem veřejné správy. Zjevným problémem malých obcí je obvykle nízká hustota osídlení, s čímž lze očekávat i vyšší náklady na dosažení srovnatelných efektů veřejných služeb či dosažení vybavenosti ve srovnání s většími obcemi. Mezi jejich nejvýznamnější negativa pro jejich harmonický vývoj patří zejména nízká úroveň vybavenosti technickou infrastrukturou, rychlý úbytek pracovních míst a nedostatek finančních prostředků pro zajišťování činností spadajících do působnosti obcí.³¹

²⁹ KOUDELKA, Z. *Obce a kraje. (Podle reformy veřejné správy v roce 2001)* 2. aktualizované a doplněné vyd. Praha : Linde Praha, a.s., 2001, s. 272.

³⁰ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 15-16.

³¹ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 18-23.

Naznačené problémy mohou obce řešit dvěma základními způsoby a to buď vzájemnou spoluprací nebo sloučením se s jinou obcí či obcemi. Spoluprací nelze vyřešit vše, může se však za určitých podmínek stát předstupněm pozdějšího sloučení. Sloučení dvou či více obcí je poměrně „drastický“ způsob řešení, který v podmínkách ČR není příliš častý. Částečně je to způsobeno už zmíněnou negativní zkušeností se slučováním obcí v 60. až 80. letech, kdy se celý proces odehrával direktivně rozhodnutím centra, aniž by byl brán ohled na mínění obyvatel. Pro zvýšení efektivity využití ekonomických i lidských zdrojů je v současnosti využívána především možnost sdružování obcí.³²

Tabulka 1: Počet obcí v České republice v letech 1990 - 2009 (stav k 1. 1.)³³

Území	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Česká republika	4100	6232	6251	6248	6248	6249	6249	6249
Hlavní město Praha	1	1	1	1	1	1	1	1
Středočeský kraj	770	1148	1148	1146	1146	1146	1146	1145
Jihočeský kraj	298	623	623	623	623	623	623	623
Plzeňský kraj	258	505	505	501	501	501	501	501
Karlovarský kraj	84	131	132	132	132	132	132	132
Ústecký kraj	224	352	354	354	354	354	354	354
Liberecký kraj	129	216	216	215	215	215	215	215
Královéhradecký kraj	302	448	448	448	448	448	448	448
Pardubický kraj	334	450	453	452	452	451	451	451
Vysočina	491	730	730	704	704	704	704	704
Jihomoravský kraj	556	644	647	672	672	673	673	673
Olomoucký kraj	244	390	393	397	397	398	398	398
Zlínský kraj	246	297	300	304	304	304	304	305
Moravskoslezský kraj	163	297	301	299	299	299	299	299

3.2 Znaky spolupráce obcí

K hlubšímu pochopení smyslu a významu spolupráce je třeba blíže poznat její jednotlivé znaky. V obecné rovině můžeme rozlišit různé typy spolupráce dle jejího významu (funkce), formální vymezení podmínek spolupráce, mechanismy spolupráce, aktéry spolupráce, ekonomické modely, nástroje spolupráce a řadu dalších

³² GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 23-24.

³³ *Počet obcí v České republice v letech 1990 – 2009* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2009, 15.3.2010 [cit. 24. listopadu 2010]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/0201.pdf>.

charakteristik. V závislosti na jednotlivých znacích můžeme potom identifikovat bariéry spolupráce, stejně jako faktory jejího úspěšného chování.³⁴

Pro rozlišení typů spolupráce podle její funkce lze vymežit:³⁵

- vzájemnou výměnu informací a zkušeností,
- společný postup při vyjednávání,
- koordinaci rozvojových činností,
- zajištění veřejných služeb,
- realizaci rozvojových projektů.

„Pro hodnocení spolupráce obcí je možno posuzovat účel a náplň spolupráce, kdy za účel je považován cíl spolupráce a náplní je souhrn aktivit vedoucích k dosažení účelu vzniku. V případě meziobecní spolupráce v návaznosti na cíle je možno rozlišit tři základní okruhy spolupráce – celkový rozvoj území, rozvoj určitých aspektů území (monotematická spolupráce), řešení konkrétních dílčích problémů. Na základě kombinace výše uvedených znaků spolupráce (struktura, účel apod.) můžeme rozlišit konkrétní formy spolupráce.“³⁶

³⁴ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 24-25.

³⁵ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 25.

³⁶ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 26.

4 FORMY SPOLUPRÁCE OBCÍ

„Formy spolupráce představují konkrétní právní a organizační podobu systému spolupráce, zásadní je však vztah ke konkrétnímu účelu. Můžeme je členit podle řady hledisek, z nichž nejvhodnější je kombinace členění podle území a spolupracujících subjektů. Jednotlivé formy spolupráce mají různou náplň, různý obsah aktivit, které vykonávají. Až na výjimečné případy je náplň tvořena širokou a různorodou škálou aktivit, které se liší i v jednotlivých případech v rámci určité formy spolupráce.“³⁷

Podle zákona o obcích č. 128/2000 Sb., mohou obce pouze při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat. Tato spolupráce mezi obcemi se uskutečňuje zejména na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu, na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí nebo zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona dvěma nebo více obcemi. Na spolupráci mezi obcemi nelze použít ustanovení občanského zákoníku o zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení, nestanoví-li tento zákon jinak.³⁸

Při absenci možností spolupracovat v oblasti přenesené působnosti je možné na základě veřejnoprávní smlouvy svěřit část či celou přenesenou působnost k výkonu obci jiné. Týká se to však takové přenesené působnosti, která je svěřena orgánům všech obcí. Smlouvu lze uzavřít pouze mezi obcemi v rámci jednoho správního obvodu obce s rozšířenou působností. Přestože v tomto případě nejde o faktickou rozvojovou spolupráci, můžeme zde nalézt řadu prvků spolupráce a využití tohoto ustanovení může vést k úsporám prostředků. Převážně jsou veřejnoprávní smlouvy uzavírány např. na výkon přenesené působnosti v oblastech státní památkové péče, sociálně právní ochrany dětí, dopravně správních agend. Kromě těchto smluv existují ještě veřejnoprávní smlouvy, které uzavírají obce vykonávající přenesenou působnost ve stejném správním obvodu obce s rozšířenou působností. Institutu veřejnoprávních smluv se využívá výhradně k zajištění nebo zlepšení výkonu přenesených působností.³⁹

„Obecnějším členěním forem spolupráce je přiřazení jednotlivých specifických forem spolupráce formám právním. Základním rozlišovacím hlediskem z pohledu

³⁷ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 27.

³⁸ Česko. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (tiskový zákon). In *Zákony V/2010*, Český Těšín : Poradce, s.r.o., 2010, s. 13.

³⁹ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 28-29.

zákonu jsou zúčastněné subjekty. Je tak rozlišena spolupráce výhradně meziobecní a spolupráce jiných fyzických a právnických osob (tedy i obcí).⁴⁰

Schéma členění způsobů a forem spolupráce - viz příloha č. I.

4.1 Meziobecní spolupráce na regionální úrovni

4.1.1 Dobrovolný svazek obcí

Dobrovolný svazek obcí (DSO) je nejtypičtější formou spolupráce obcí v České republice.

Obce mají právo smluvně vytvářet svazek obcí nebo do něj vstoupit, a to za účelem ochrany a prosazování společných zájmů. Právo na vystoupení ze svazku nesmí být omezeno. Jeho členy mohou být jen obce, svazek je právnickou osobou. Svazek jako právnická osoba může zakládat další soukromoprávní právnické osoby (obchodní společnosti) k plnění svých úkolů nebo se podílet na činnosti již založených právnických osob.⁴¹

Předmětem činnosti svazku obcí mohou být zejména úkoly ve školství, zdravotnictví nebo sociální péči, zabezpečování čistoty obce, správa majetku obcí, zejména místních komunikací, zavádění a rozšiřování inženýrských sítí a systémů veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území apod.⁴²

Svazky obcí slouží často jako základ pro jiné typy spolupráce, zejména jde o místní akční skupiny a euroregiony, svazky obcí mohou vstoupit jako celek i do Národní sítě zdravých měst. Jsou rovněž východiskem pro případné nové přístupy k organizaci spolupráce, liší se jak účelem, tak intenzitou a náplní práce. V případě účelu lze rozlišit monotematické svazky a mikroregiony.⁴³

V současné době dochází na většině území České republiky k hromadnému zakládání mikroregionů. Tuto činnost podnítilo zejména Ministerstvo pro místní rozvoj vyhlášením dotačních pravidel, která umožňují získat další finanční prostředky z programu obnovy venkova. Mnohé obce vstupují většinou prostřednictvím svých starostů do mikroregionů pouze za tímto účelem. Pro dobré fungování mikroregionu není ani tak rozhodující jeho velikost, jako zvolení správné strategie hned při jeho založení. Zde hraje velkou roli správně sepsaná smlouva o sdružení, s vymezením všech

⁴⁰ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 29.

⁴¹ KOUDELKA, Z. *Obecní samospráva (Zákon o obcích v komentovaném znění)*. Brno : Doplněk, 2006, s. 54.

⁴² MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vyd. Praha : ORAC, s.r.o., 2000, s. 36.

⁴³ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 31-32.

práv a povinností členů. Při zakládání mikroregionu je vhodné zvolit odpovídající název sdružení. Tento název by měl charakterizovat území, na kterém se obce rozkládají.⁴⁴

Mikroregiony lze charakterizovat jako územní celky, v jejichž rámci jsou relativně uzavřeny nejintenzivnější regionální procesy. Můžeme zdůraznit relativně nejvyšší integritu těchto celků v rámci regionální struktury České republiky, integrují více než 90 % až 95 % území ČR. Plošné rozsahy mikroregionů jsou značně diferencované. V ČR je v zásadě vyvinuta dvoustupňová mikroregionální organizace: mikroregionu 1. a 2. stupně, vzácně se objevují i tři stupně.⁴⁵

Monotematické svazky vznikají za účelem realizace úzce vymezeného okruhu činností. Nejčastěji jde o budování technické infrastruktury, kdy se obce spojují k pořízení, resp. provozování vodovodu, likvidace odpadů apod.⁴⁶

4.1.2 Společná právnická osoba

„V případě, že společný úkol obcí vyžaduje jejich stabilnější spolupráci, mohou obce společně založit novou právnickou osobu – obchodní společnost (akciovou společnost, společnost s ručením omezeným). Zakládání i činnost těchto právnických osob se řídí ustanoveními obchodního zákoníku. V praxi se této formy využívá např. u dopravních podniků, tepláren, správy bytových domů, lesů a rybníků atd. Ustanovení obchodního zákoníku upravují u jednotlivých druhů obchodních společností rozsah ručení společníků za závazky společnosti. Každý z účastníků má ve společnosti určitý podíl, který představuje jeho účast ve společnosti a z ní vyplývající práva a povinnosti. Pro účely zákona se podíl oceňuje mírou účasti společníka na čistém obchodním majetku společnosti, jež připadá na jeho podíl (nestanoví-li zákon jinak). Společnost vzniká dnem, ke kterému byla zapsána do obchodního rejstříku. Není-li při založení obchodní společnosti výslovně určeno, že se zakládá na dobu určitou, platí, že byla založena na dobu neurčitou. Společnost zaniká ke dni výmazu z obchodního rejstříku. Zániku společnosti předchází její zrušení s likvidací nebo bez likvidace.“⁴⁷

⁴⁴ REKTOŘÍK, J., et al. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací (ropo, o. p. s., s. r. o., a. s., sdružení obcí)*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně – Ekonomicko-správní fakulta, 1999, s. 25.

⁴⁵ KOLEKTIV AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2004, s. 75.

⁴⁶ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 31-32.

⁴⁷ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 33.

4.1.3 Smlouva ke splnění konkrétního úkolu

Tato forma spolupráce obcí je poměrně nová, poprvé se objevila v roce 2000 a stala se však druhou nejvíce využívanou formou spolupráce – týká se více než poloviny obcí. Mohou ji uzavírat pouze obce. Smlouva ke splnění konkrétního úkolu může být uzavřena mezi dvěma nebo více obcemi a to buď na dobu určitou, nebo neurčitou. Předmětem smlouvy je vždy zajištění konkrétního úkolu, který spadá do samostatné působnosti zúčastněných obcí. Zpravidla se jedná o úkol, jehož plnění přesahuje hranice obce a jehož společné splnění může mít význam i pro další obec či obce. Předmětem smlouvy ale není vznik právnické osoby – ta může vzniknout podle ustanovení občanského zákoníku.⁴⁸

4.2 Spolupráce obcí se subjekty v území

4.2.1 Místní akční skupiny

„Místní akční skupiny (MAS) jsou společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získávání finanční podpory z EU a z národních programů, pro svůj region, **metodou LEADER** (Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale neboli Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku).“⁴⁹

„Leader byl jedna ze čtyř Iniciativ Společenství financovaných v rámci strukturálních fondů EU pro programovací období 2000-2006. Celkové finanční prostředky pro tuto iniciativu činily 2020 mil. Euro. Leader byl financování prostřednictvím Evropského zemědělského záručního a podpůrného fondu.“⁵⁰ „Cílem Leader je pomoci aktérům na venkově zamyslet se nad dlouhodobým potenciálem jejich oblasti, pomoci jim implementovat integrované originální strategie udržitelného rozvoje spojené s novými způsoby využití přírodního a kulturního bohatství, posílení ekonomického prostředí s důrazem na vytváření pracovních míst, zlepšení organizačních schopností v rámci komunit.“⁵¹

⁴⁸ GALVASOVÁ, I., et al. *Formy spolupráce obcí* [online]. Praha : Deník veřejné správy, 2008 [cit. 3. prosince 2010]. Dostupný z WWW: <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6326681>>.

⁴⁹ *Místní akční skupiny* [online]. Praha : Ministerstvo zemědělství, 2010 [cit. 4. prosince 2010]. Dostupný z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>>.

⁵⁰ WOKOUN, R., et al. *Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha : Linde Praha, a.s., 2008, s. 357.

⁵¹ WOKOUN, R. *Strukturální fondy a obce I. 1. vyd.* Praha : ASPI, a.s., 2006, s. 37.

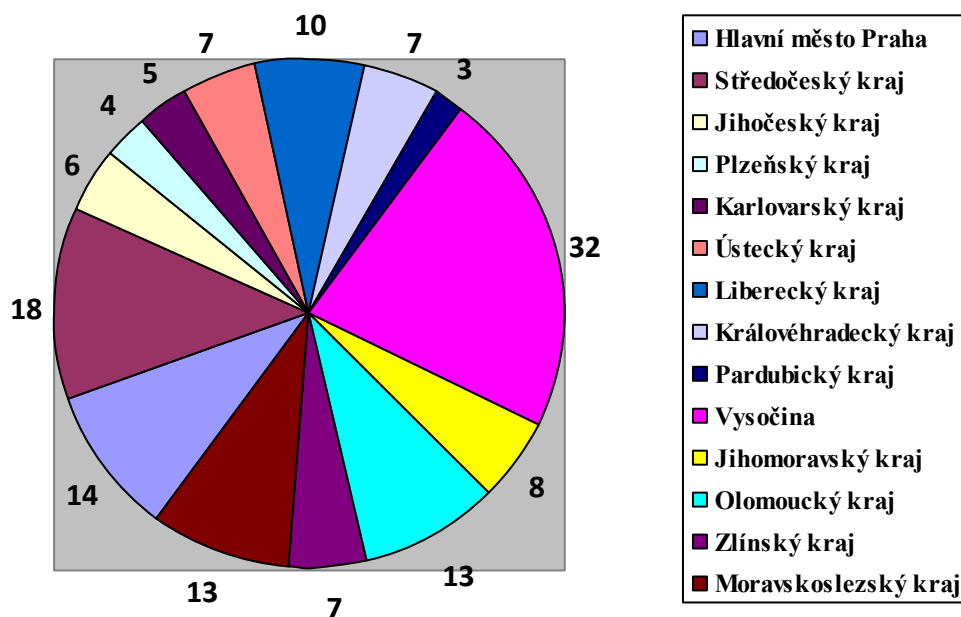
4.2.2 Místní agenda 21

„Místní agenda 21 (MA21) je mezinárodní program zavádění zásad udržitelného rozvoje na místní úrovni, který vychází ze závěrů mezinárodního Summitu Země v Rio de Janeiru v roce 1992.“⁵²

„Program MA21 zastřešuje oblast zvyšování kvality veřejné správy a je praktickým způsobem uplatňování principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Nezbytnými součástmi fungující MA21 jsou kvalitní strategické plánování a řízení včetně systému financování, průběžná a aktivní komunikace s veřejností, budování partnerství, systémové a měřitelné směřování k udržitelnému rozvoji.“⁵³

„Realizátory MA21 mohou být města, obce i regiony. Oficiální evidenci všech realizátorů MA21 v České republice je Databáze MA21. Jejím cílem je poskytovat přehledné monitorování úrovně procesu MA21 v jednotlivých municipalitách, a také jejich transparentní zařazení do kategorií.“⁵⁴

Graf 1: Počet municipalit v MA21 po krajích (stav k 5. 12. 2010)⁵⁵

⁵² GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 36.

⁵³ HOLEČEK, J., et al. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. 1. vyd. Brno : GaREP Publishing, 2009, s. 27.

⁵⁴ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 37.

⁵⁵ *Počet municipalit v MA21 po krajích* [online]. Cenia, 2010 [cit. 5. prosince 2010]. Dostupný z WWW: <<http://ma21.cenia.cz/DatabázeMA21prohlížení/Statistiky/základnístatistikyMA21/tabid/759/language/cs-CZ/Default.aspx>>.

4.2.3 Partnerství veřejného a soukromého sektoru

Spolupráce veřejného a soukromého sektoru se může uskutečňovat různými způsoby, za různým účelem a také v různém rozsahu. Jednou ze specifických forem této spolupráce je Partnerství veřejného a soukromého sektoru (Public Private Partnership, PPP). Tento pojem se využívá pro označení spolupráce veřejného a soukromého sektoru, která vzniká za účelem využití zdrojů a schopností soukromého sektoru při zajištění veřejné infrastruktury nebo veřejných služeb. PPP přispívá ke zvýšení kvality i efektivnosti veřejných služeb včetně výkonu státní správy. Typickými příklady realizace formou PPP jsou projekty v oblasti dopravní infrastruktury, bydlení, školství atd. Města a obce v ČR se dosud do PPP příliš nezapojily – převážně z nedostatku finančních zdrojů. Určité kroky pro podporu PPP v ČR již byly provedeny. Ministerstvo financí zřídilo Centrum pro podporu implementace PPP, jehož úkolem je poskytovat metodické a informační materiály. Mimo to existují další dvě organizace, které se věnují problematice PPP. Jedná se o PPP Centrum, které poskytuje služby pro veřejný sektor a nabízí podporu projektového řízení u pilotních PPP projektů. Druhá organizace je Asociace PPP, která podporuje rozvoj služeb a podnikání formou PPP a posilování důvěry v efektivitu této formy spolupráce.⁵⁶

„Nejčastějšími formami PPP jsou **kontrakt**, pronájem veřejného podniku nebo společný podnik, **koncese**, tj. schválení práva provozovat určitou komerční činnost, **licence**, tj. oprávnění využívat určitý produkt nebo know how, **franchising**, tj. podnikání pod obchodní firmou jiného, významnějšího subjektu, a **leasing**, tj. pronájem investice.“⁵⁷

4.2.4 Zájmové sdružení právnických osob

„K ochraně svých zájmů nebo k dosažení jiného účelu mohou právnické osoby vytvářet zájmová sdružení právnických osob (dále jen sdružení). K založení se vyžaduje písemná zakladatelská smlouva uzavřená zakladateli nebo schválení založení na ustavující členské schůzi. O založení sdružení na této schůzi se sepíše zápis obsahující seznam zakládajících členů sdružení s uvedením jejich jména (názvu) a bydliště (sídla) a podpisy členů. Ke smlouvě nebo zápisu o ustavující členské schůzi musí být přiloženy stanovy a určení osob oprávněných jednat jménem sdružení, jež schválí zakladatelé nebo ustavující schůze. Sdružení je právnickou osobou, jež odpovídá svým majetkem za

⁵⁶ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 38-39.

⁵⁷ WOKOUN, R., et al. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. 1. vyd. Praha : Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007, s. 198.

nesplnění svých povinností. Sdružení nabývá právní způsobilosti zápisem do registru sdružení vedeného u krajského úřadu příslušného podle sídla sdružení. Sdružení zaniká výmazem z registrace.“⁵⁸

4.3 Národní struktury spolupráce obcí

4.3.1 Svaz měst a obcí České republiky

Svaz měst a obcí České republiky (SMO ČR) je dobrovolnou, nepolitickou a nevládní organizací, založenou jako zájmové sdružení právnických osob. Členy svazu jsou obce a města. Svaz měst a obcí ČR je partnerem pro vládní i parlamentní politickou reprezentaci. Podílí se na přípravě a tvorbě návrhů legislativních opatření v oblastech týkajících se kompetencí obcí. Činnost svazu je založena hlavně na aktivitě starostů, primátorů a zastupitelů, kteří se nad rámec svých povinností věnují i obecným problémům samosprávy. Hlavním cílem je obhajovat společné zájmy a práva měst a obcí, a vytvářet tak příznivé podmínky k jejich rozvoji, podporovat a rozvíjet samosprávnou demokracii ve veřejné správě, posilovat ekonomickou samostatnost měst a obcí atd.⁵⁹

Vnitřní struktura Svazu měst a obcí ČR se skládá ze Sněmu, který představuje nejvyšší orgán svazu, dále z rady, předsednictva, komory svazu, výboru městských částí a obvodů, kontrolní komise, pracovní komise a kanceláře svazu. Jeho činnost je financována především z členských příspěvků.⁶⁰

4.3.2 Národní síť zdravých měst

Národní síť Zdravých měst ČR (NSZM) je zájmovým sdružením právnických osob. Členy jsou municipality (obce, města a kraje) a sdružení municipalit (pouze ta, která jsou právnickou osobou). NSZM poskytuje svým členům poradenství v oblasti spolupráce a výměny zkušeností a přístupu k finančním zdrojům včetně konzultací k přípravě projektů. Také dále nabízí pomoc při zpracování strategie rozvoje nebo zprostředkování spolupráce s odbornými partnery v ČR i zahraničí. NSZM také podporuje kvalitu veřejné správy a kvalitu strategického plánování a řízení s ohledem na udržitelný rozvoj a podporu zdraví. Konkrétními řešenými otázkami jsou např. komunitní plánování, mezinárodní spolupráce, školství atd. Pro zefektivnění procesu

⁵⁸ Česko. Zákon č. 40/1964 Sb. Občanský zákoník (tiskový zákon). In *Zákony II/2010*, Český Těšín : Poradce, s.r.o., 2010, s. 136.

⁵⁹ BINEK, J., et al. *Synergie ve venkovském prostoru (Aktéři a nástroje rozvoje venkova)*. 1. vyd. Brno : GaREP Publishing, 2009, s. 49.

⁶⁰ *Příručka člena zastupitelstva obce*. 1. vyd. Praha : VCVS ČR, o.p.s., 2002, s. 160-161.

řízení a plánování municipalit sdružených v NSZM byl vytvořen DataPlán NSZM, informační systém, které propojuje strategické plány jednotlivých měst, obcí a regionů. Zdravá města se dále připojují k celostátním kampaním, jako např. Den Země, 30 dní pro neziskový sektor, Světový den bez tabáku, Národní dny bez úrazů, Den bez aut atd.⁶¹

4.4 Spolupráce s obcemi jiných států

4.4.1 Přeshraniční impulzní centra

Přeshraniční impulzní centra (GIZ) jsou evropským pilotním projektem přeshraniční spolupráce regionů podél příhraničních oblastí Dolního Rakouska, České republiky, Slovenska a Maďarska. Jejich úlohou je především pomáhat překonávat hranice, a to jak technické, tak společenské. GIZ nabízejí impulzní a podpůrnou činnost při realizaci příhraničních projektů a aktivit každodenního života. Hlavním těžištěm jejich aktivit je oblast hospodářství, kultura a sociální oblast. Finanční prostředky pro projekty realizované v rámci GIZ byly čerpány z iniciativy Evropského společenství Interreg IIIA a z regionálních programů firmy Ecoplus a Dolnorakouské společnosti pro podporu příhraničí. V období 2007 - 2013 bude možno využít k financování operačních programů Přeshraniční spolupráce. V příhraničních oblastech existuje celkem 11 GIZ, sdružujících přes 250 obcí. Tyto struktury nezahrnují jen české regiony s jejich zahraničními protějšky, ale rozkládají se i na slovensko-rakouské a slovensko-maďarské hranici.⁶²

4.4.2 Euroregiony

První aktér tohoto typu (EUROREGIO) byl založen roku 1958 na německo-nizozemských hranicích s cílem rozvoje a zesílení příhraničních struktur. Základními a zároveň nejčastějšími aktéry euroregionů jsou obce (města) a kraje, ale také velmi často průmyslové a obchodní komory, odbory, zájmová sdružení atd.⁶³

V rámci evropské integrace se klade mimořádný důraz na přeshraniční spolupráci jako přípravu na spolupráci mezi členskými zeměmi v rámci EU. V každém euroregionu jsou přesně definované cíle činnosti, především příprava regionu na

⁶¹ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 41-42.

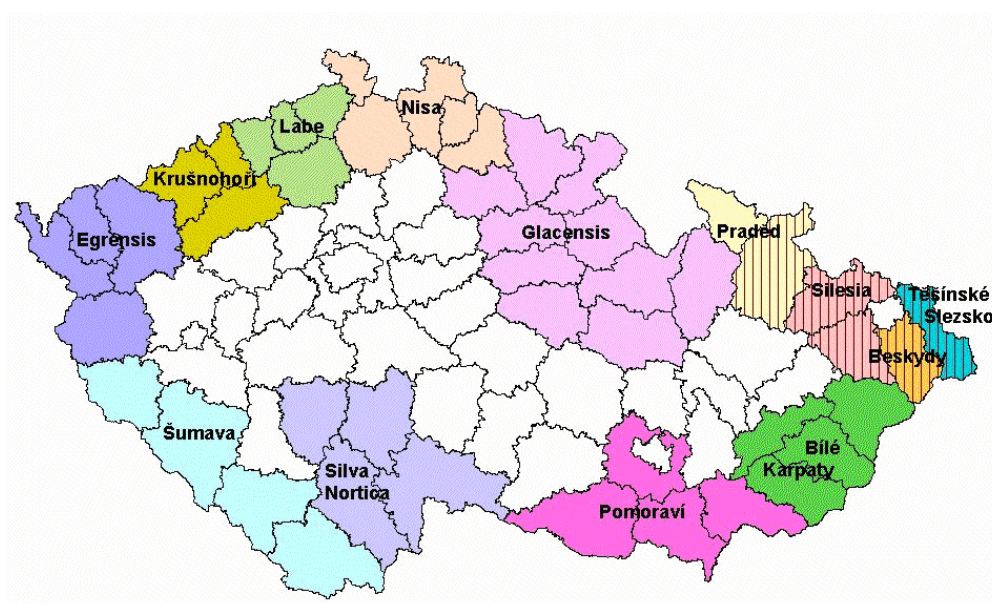
⁶² GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 42-43.

⁶³ DOČKAL, V., et al. *Regionální politika EU a naplňování principu partnerství (Případové studie České republiky, Německa, Francie a Slovinska)* 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně, 2006, s. 68.

procesy evropské integrace, rozvoj ekonomiky, rozvoj zemědělství, vytvoření pracovních skupin a infocenter, vybudování podnikatelského centra, podpora kulturní činnosti apod.⁶⁴

Motivem vzniku Euroregionů je zejména snaha o společný postup při řešení konkrétních problémů, jež přesahují hranice států a nemohou tak být řešeny pouze na jedné straně hranic. Přeshraniční spolupráce se týká zejména otázek životního prostředí, územního plánování a dopravní infrastruktury, cestovního ruchu a ekonomiky, rozvoje zaostávajících oblastí, kultury a správy souvisle urbanizovaných oblastí. Na území ČR vznikaly první euroregiony od roku 1991, dnes existují po celé hranici státu.⁶⁵

Obrázek 1: Euroregiony v ČR⁶⁶

4.4.3 Partnerská města a obce

Většina měst a obcí v ČR spolupracuje s partnerskými městy a obcemi v některých z evropských států, přitom není výjimkou spolupráce i s více městy či obcemi. Navázání partnerských vztahů mohou realizovat města či obce samy nebo případně mohou využít služeb Svazu měst a obcí. Základem funkčního a živého partnerství je vzájemné porozumění, efektivní komunikace, srozumitelné cíle, aktivní zapojení občanů, zájmových a profesních sdružení do partnerských aktivit.

⁶⁴ WOKOUN, R. *Česká regionální politika v období vstupu do EU*. 1. vyd. Praha : Vysoká škola ekonomická v Praze, 2003, s. 136-137.

⁶⁵ *Euroregiony* [online]. Praha : Vláda České republiky, 2010 [cit. 6. prosince 2010]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/8775/sekce/euroregiony---uvod/>>.

⁶⁶ *Euroregiony na česko-německé hranici* [online]. 2005, 22.2.2005 [cit. 6. prosince 2010]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/xl/edicniplan.nsf/t/80002B7C9C/\\$File/euroregiony.gif](http://www.czso.cz/xl/edicniplan.nsf/t/80002B7C9C/$File/euroregiony.gif)>.

Nejčastějšími cíli spolupráce jsou konzultace a přenos poznatků v oblasti veřejné správy, kulturní a společenská spolupráce, výměnné pobyty atd. Významným rysem této spolupráce je finanční pomoc ze strany zahraničních partnerů. Partnerství měst a obcí je podporováno ze strany Evropské unie, např. formou grantů podporující výměnné pobyty občanů z partnerských měst nebo pořádání seminářů. Podmínkou je, aby tyto akce podporovaly myšlenky evropské integrace. Zvláštní pozornost je věnována výměně mladých lidí, integraci znevýhodněných skupin obyvatel a rovným příležitostem mužů a žen.⁶⁷

⁶⁷ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 45.

5 CHARAKTERISTIKA PŘÍBRAMSKÉHO REGIONU

Příbramsko spadá do Středočeského kraje, který leží uprostřed Čech. Velikostí a počtem obcí i obyvatel patří Středočeský kraj mezi největší kraje České republiky. K 31. 3. 2010 činí jeho rozloha 11 015 km² a zabírá 14 % území ČR, počet jeho obyvatel je 1 251 801. Středočeský kraj zcela obklopuje hlavní město Prahu a sousedí téměř se všemi českými kraji kromě Karlovarského a nových „moravských“ krajů.⁶⁸

Území Středočeského kraje se dělí na 12 okresů s 10 okresními městy (viz příloha č. II). Rozlohou je největší okres **Příbram** (15 % rozlohy kraje) a nejmenším okresem je Praha-západ (5 % rozlohy kraje). V roce 2009 bylo na území kraje 1 145 obcí. Největší počet obcí je soustředěn v okrese **Příbram** (121 obcí) a nejmenší počet obcí spadá do okresu Mělník (69 obcí). K 1. 1. 2003, kdy reforma státní správy nabyla platnosti, došlo ke zrušení okresních úřadů, ne však okresů jako územní jednotky. Současně byly stanoveny územní obvody pověřených obcí II. stupně a správní obvody obcí s rozšířenou působností III. stupně. Středočeský kraj je dělen na 26 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, svou velikostí velice rozdílných (viz příloha č. II). Hustota zalidnění je nejvyšší v okresech Kladno, Praha-západ a Praha-východ, kde dosáhla hodnoty přes 187 obyvatel na km². Naopak nejnižší hustota zalidnění je v okresech Rakovník, Benešov a **Příbram**, kde hustota zalidnění nepřesahuje 70 obyvatel na km².⁶⁹

Příbramsko se rozprostírá v jihozápadní části středních Čech a jako okrajová oblast sousedí s krajem Jihočeským s okresy Písek a Strakonice, s krajem Plzeňským s okresy Rokycany a Plzeň-jih. Severní hranici tvoří Berounsko a okres Praha-západ, východní hranici tvoří Benešovsko. V západní a severozápadní části tvoří přirozenou hranici pásmo brdských lesů. Krajina se vyznačuje terénním zvlněním, pozvolné stoupání vede ze širokých údolí na táhlé hřebeny a plošiny, které přesahují výšku 800 m. Příbramský region je značně členitý výrazným zalesněním krajiny. Svoji rozlohou 1 692 km² je Příbram největším okresem ve Středočeském kraji. Jak už bylo řečeno, svou hustotou osídlení (66 obyvatel na km²) se naopak řadí mezi nejrůdněji osídlené okresy kraje.⁷⁰

⁶⁸ *Informace o Středočeském kraji* [online]. Praha : Krajský úřad Středočeského kraje, 2008 [cit. 5. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-stredocesky.cz/portal/stredocesky-kraj/informace-o-kraji/>>.

⁶⁹ *Charakteristika kraje* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2011, 5.1.2011 [cit. 5. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.

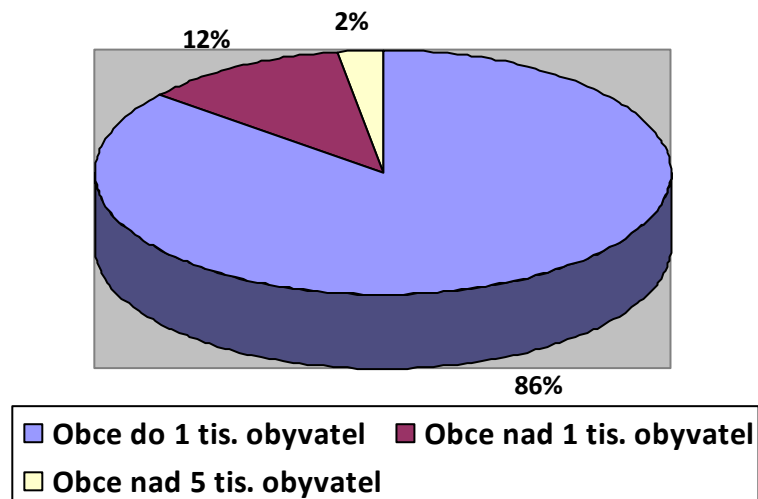
⁷⁰ *Charakteristika okresu Příbram* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2011, 19.1.2011 [cit. 5. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_pribram>.

Od 1. ledna 2003 je okres Příbram rozdělen na:⁷¹

- tři správní obvody s rozšířenou působností – Dobříš, Příbram (viz příloha č. III), Sedlčany,
- pět správních obvodů s pověřeným obecním úřadem – Březnice, Dobříš, Příbram, Rožmitál pod Třemšínem a Sedlčany.

K 31. prosinci 2009 bylo v okrese 112 069 obyvatel. Do okresu Příbram náleží 121 obcí, z celkového počtu obcí jich má 7 z nich přiznán statut města a 1 obec byla stanovena městysem. Mezi obce, jimž byl udělen statut města, patří Příbram, Dobříš, Sedlčany, Rožmitál pod Třemšínem, Březnice, Sedlec-Prčice a Nový Knín. Městysem byla stanovena obec Jince.⁷²

Graf 2: Počet obcí podle počtu obyvatel v okrese Příbram (stav k 1. 1. 2010)⁷³

Mezi největší obce podle počtu obyvatel patří Příbram s 34 217 obyvateli, dále Dobříš s 8 464 obyvateli a nakonec Sedlčany se 7 643 obyvateli. Naopak mezi nejmenší obec patří Brdy s 35 obyvateli.⁷⁴

⁷¹ *Okres Příbram* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra, 2011 [cit. 5. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/696?kam=okres&kod=CZ020B>.

⁷² *Charakteristika okresu Příbram* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2011, 19.1.2011 [cit. 5. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_pribram>.

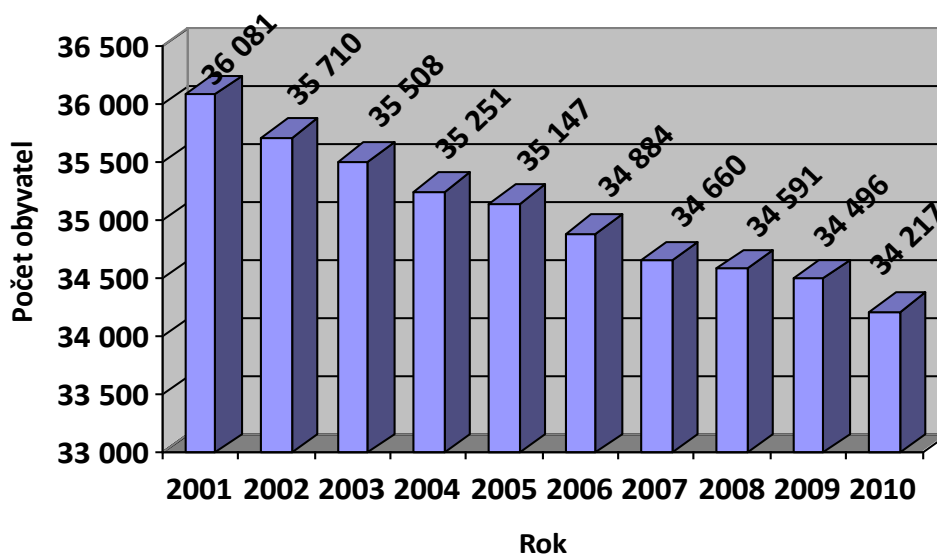
⁷³ *Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2010* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2010, 5.1.2011 [cit. 8. února 2011]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/06003C3DD7/\\$File/13011003.pdf](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/06003C3DD7/$File/13011003.pdf)>.

⁷⁴ *Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2010* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2010, 5.1.2011 [cit. 8. února 2011]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/06003C3DD7/\\$File/13011003.pdf](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/06003C3DD7/$File/13011003.pdf)>.

Příbram, jak už bylo výše uvedeno, patří mezi největší obec v okrese Příbram. K 1. 1. 2010 zde bylo evidováno 34 217 obyvatel. Příbram je jak správním obvodem s rozšířenou působností tak správním obvodem s pověřeným obecním úřadem.

Její části obce jsou Brod, Bytíz, Jeruzalém, Jesenice, Kozičín, Lazec, Orlov, Příbram I, Příbram II, Příbram III, Příbram IV, Příbram V - Zdaboň, Příbram VI – Březové Hory, Příbram VII, Příbram VIII, Příbram IX, Zavržice a Žežice.⁷⁵

Graf 3: Počet obyvatel v letech 2001 - 2010 ve městě Příbram⁷⁶

Z grafu můžeme zřetelně vidět, jak počet obyvatel od roku 2001 do roku 2010 čím dál tím víc klesá. V Příbrami žilo podle ČSÚ koncem roku 2009 celkem 34 217 obyvatel. Příbram tak byla 33. nejlidnatější obcí České republiky a třetím největším sídlem ve Středočeském kraji. Během roku 2009 se živě se narodilo 349 dětí, zemřelo 333 osob, přistěhovalo se 605 lidí a zároveň 900 lidí se vystěhovalo. Závěrem můžeme konstatovat, že oproti roku 2008 se počet obyvatel v roce 2009 snížil o 279 osob, především důsledkem stěhování.⁷⁷

⁷⁵ *Město Příbram* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra, 2011 [cit. 14. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/696?kam=obec&kod=539911>.

⁷⁶ *Počet obyvatel v obcích* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2010, 5.1.2011 [cit. 14. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/publ/1301-10->>>.

⁷⁷ *Vývoj obyvatelstva města Příbram* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2011, 14.2.2011 [cit. 14. února 2011]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/vyvoj_obyvatelstva_mesta_pribram/\\$File/Pribram.pdf](http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/vyvoj_obyvatelstva_mesta_pribram/$File/Pribram.pdf)>.

6 MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE VE MĚSTĚ PŘÍBRAM

V teoretické části bakalářské práce byly představeny všechny existující formy spolupráce obcí. Nyní se zaměříme na meziobecní spolupráci ve městě Příbram a jeho nejbližší okolí, zejména Podbrdsko a okolí Třemšína.

6.1 Meziobecní spolupráce na regionální úrovni

V rámci této formy spolupráce se zaměříme na analýzu mikroregionů v okrese Příbram.

Tabulka 2: Mikroregiony okresu Příbram⁷⁸

Mikroregion	Dotčené okresy	Obec s rozšířenou působností
Mikroregion Třemšín	Příbram	Příbram
Sdružení obcí Sedlčanska	Příbram	Sedlčany, Příbram
Sdružení obcí Březnicko	Příbram	Příbram
Sdružení obcí Dobříšska a Novoknínska	Příbram, Beroun	Dobříš, Hořovice
Sdružení obcí Mníšecký region	Příbram, Praha-západ	Dobříš, Černošice
Sdružení obcí Střední Povltaví	Příbram	Dobříš
Společenství obcí Čertovo Břemeno	Příbram, Benešov, Tábor	Sedlčany, Tábor, Votice
Svazek obcí Podbrdského regionu	Příbram	Příbram

V okrese Příbram existuje v současné době celkem 8 mikroregionů. Z toho 3 mikroregiony hraničí i s jinými okresy (viz tabulka č. 2). Nejčastější formou mikroregionů na Příbramsku je sdružení obcí. Město Příbram je jedním z členů Svazku obcí Podbrdského regionu.

⁷⁸ *Informační systém/registr mikroregionů ČR* [online]. Brno : Ústav územního rozvoje, 2010, 27.1.2011 [cit. 17. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.uur.cz/iMR/iMR_KR_MON.ASP?KODKR=21&KODOK=3211>.

V následující podkapitole se zaměříme na Svazek obcí Podbrdského regionu, jehož členem je město **Příbram**. Bude zde popsána historie svazku, jeho cíle, zakládající členové a bude také nastíněna realizace konkrétních programů.

6.1.1 Svazek obcí Podbrdského regionu

Svazek obcí Podbrdského regionu vznikl z původního Sdružení podbrdského regionu, které bylo registrováno od roku 1994. Hlavním důvodem, proč založit toto sdružení, byla potřeba starostů se scházet a vyměňovat si zkušenosti z každodenního provozu obce, ale i z ostatních oblastí. Hledali společného jmenovatele, který by obce spojoval. Pro tento region je hlavní dominantou říčka Litavka a pohoří Brdy – proto tedy Sdružení obcí Podbrdského regionu v povodí Litavky, nyní Svazek obcí Podbrdského regionu.⁷⁹

Od listopadu roku 2010 má Svazek obcí Podbrdského regionu nového předsedu, a to Ing. Martina Matunu. Vzhledem k tomu od ledna 2011 změnil svazek své sídlo na obecní úřad Bohutín, kde Ing. Matuna vykonává funkci místostarosty obce. Jedná se o třetího předsedu za dobu trvání svazku, důvodem byla potřeby změny. Nový předseda je mladý, aktivní a má snahu svazek více rozvíjet.⁸⁰ Svazek nemá své zaměstnance, zastupuje jej předseda, funkce místopředsedy není zatím obsazena, manažer a účetní.

Účelem založení byla realizace aktivit v oblasti ekonomického rozvoje venkova, kvality života, rozvoje cestovního ruchu atd.⁸¹

Základním cílem je vytvářet podmínky pro spolupráci v rámci mikroregionu Podbrdsko při obnově daného regionu, zajistit celoplošné zmapování problémů a nalezení nejvýhodnějšího způsobu jejich odstranění, propagovat daný region a pečovat o obnovu a také prohloubení společenského života.⁸²

Svazek obcí Podbrdského regionu má celkem 12 členů – patří sem obce: Bohutín, Bratkovice, Čenkov, Křešín, Láz, Lhota, Obecnice, Ohrazenice Podlesí, **Příbram**, Sádek a Trhové Dušníky.⁸³ Zhodnotíme-li geografickou polohu jmenovaných obcí, můžeme říci, že tvoří souvislou hranici s vojenským újezdem Brdy.

⁷⁹ *Podbrdsko, Svazek obcí Podbrdského regionu* [online]. Bohutín : Svazek obcí Podbrdského regionu [cit. 17. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.podbrdsko.com/region.htm>>.

⁸⁰ *Interní materiály Svazku obcí Podbrdského regionu*.

⁸¹ *Svazek obcí Podbrdského regionu* [online]. Veřejná správa online, 2011, 19.2.2011 [cit. 28. března 2011]. Dostupný z WWW: <http://svazky.obce.cz/detail.asp?id_s=147>.

⁸² *Interní materiály Svazku obcí Podbrdského regionu*.

⁸³ *Podbrdsko, Svazek obcí Podbrdského regionu* [online]. Bohutín : Svazek obcí Podbrdského regionu [cit. 17. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.podbrdsko.com/region.htm>>.

Realizace konkrétních programů:⁸⁴

- společné řešení dopravní obslužnosti v roce 1994,
- společné řešení svozu komunálního odpadu v roce 1994, spolupráce s firmou SCHEELE – exkurze zástupců svazku v sídle firmy v Německu a první zkušenost se separací odpadu v roce 1994,
- zpracování urbanistické studie celého regionu v březnu 1996 – podklad, který zmapoval klady, ale i zápory celého území,
- postupná realizace turistické a cyklistické stezky, která je součástí cyklotrasy Praha – Vídeň,
- pravidelná účast na výstavách Regiontour Brno a Holiday World Praha – propagace regionu.

V současné době svazek připravuje realizaci projektu Fabiánova naučná stezka.⁸⁵ Jedná se o značenou turistickou trasu vedoucí vojenským újezdem Brdy, která byla pojmenována podle patrona Brd (Fabiána). Účelem stezky je turistické propojení členských obcí svazku a přiblížení zajímavých míst na trase. Bližší informace o realizaci projektu v současné době nejsou známy, aby nedošlo ke zmaření projektu.

Více informací k fungování Svazku obcí Podbrdského regionu nelze dohledat, prezentuje se pouze internetovými stránkami.

Nyní se zaměříme na meziobecní spolupráci na regionální úrovni v nejbližším okolí města Příbram a to Mikroregion Třemšín.

6.1.2 Mikroregion Třemšín

Úplný název zní Svazek obcí mikroregion Třemšín se sídlem na obecním úřadě Hvožd'any. Dne 15. 12. 2000 uzavřely dohodu o založení svazku obcí tyto obce: Rožmitál pod Třemšínem, Bezděkov pod Třemšínem, Hudčice, Hvožd'any, Koupě, Nepomuk, Sedlice, Věšín, Volenice, Vranovice a Vševely.⁸⁶ Tyto obce tvoří elipsu v okolí.

„Rožmitálský mikroregion“ byl vytvořený za účelem podpory rozvoje hnutí za obnovu venkova a sdružuje kolem 7 420 občanů. Mikroregion Třemšín nemá žádné

⁸⁴ *Podbrdsko, Svazek obcí Podbrdského regionu* [online]. Bohutín : Svazek obcí Podbrdského regionu [cit. 17. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.podbrdsko.com/region.htm>>.

⁸⁵ *Interní materiály Svazku obcí Podbrdského regionu*.

⁸⁶ *Svazek obcí mikroregion Třemšín* [online]. Hvožd'any : Svazek obcí mikroregion Třemšín, 2008 [cit. 20. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.tremsin.cz/cs/o-svazku/uredni-deska/stanovy-svazku-a-zakladaci-listina.html#sek28163>>.

zaměstnance, předsedou svazku byl zvolen Ing. Josef Vondrášek, který je zároveň starostou města Rožmitál pod Třemšínem.⁸⁷

Mezi předmět činnosti patří zejména ochrana společných zájmů při prosazování záměrů přesahujících svým rozsahem a významem každou účastnickou obec, společný postup při územním plánování, uskutečňování záměru a naplňování zájmů, které výrazněji ovlivní kvalitu života obyvatel členských obcí apod. Základní ideou svazku je koordinovat spolupráci při obnově vesnic se zvláštním důrazem na ochranu a tvorbu životního prostředí. Hlavním cílem je podpora obyvatel vesnic, jejich samosprávy a zájmových sdružení, aby se především vlastními silami snažili zajistit a vytvořit podmínky pro udržitelný rozvoj venkova. Dalším cílem je napomoci celkové prosperitě členských obcí a jejich obyvatel.⁸⁸

Obce vstupují do svazku na základě rozhodnutí svých zastupitelstev. Členství vzniká podáním písemné přihlášky s podpisem starosty a razítkem obce. Přijetí musí odsouhlasit dvoutřetinová většina všech členů svazku. Po složení vstupního poplatku ve výši 10 Kč na jednoho obyvatele se přistupující obec stává řádným členem svazku.⁸⁹

Mikroregion Třemšín byl založen, aby přispíval k celkovému rozvoji a zlepšení životních podmínek obcí, ale doposud nebyly zaznamenány žádné projekty a činnosti k tomu směřující. Ani v současné době neprobíhá žádná příprava nebo realizace projektu vedoucí k naplnění daných cílů. Na základě tohoto zjištění, lze soudit, že svazek funguje pouze na formální úrovni a neplyne z něj konkrétní užitek. Došlo pouze ke zlepšení v komunikaci mezi starosty jednotlivých obcí, kteří se několikrát do roka scházejí.

6.2 Spolupráce obcí se subjekty v území

V následující tabulce je uveden seznam místních akčních skupin v okrese Příbram a jejich počet obcí v současné době.

⁸⁷ *Svazek obcí mikroregion Třemšín* [online]. Hvožd'any : Svazek obcí mikroregion Třemšín, 2008 [cit. 20. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.tremsin.cz/cs/o-svazku/uredni-deska/stanovy-svazku-a-zakladaci-listina.html#sek28163>>.

⁸⁸ *Svazek obcí mikroregion Třemšín* [online]. Hvožd'any : Svazek obcí mikroregion Třemšín, 2008 [cit. 20. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.tremsin.cz/cs/o-svazku/uredni-deska/stanovy-svazku-a-zakladaci-listina.html#sek28163>>.

⁸⁹ *Interní materiály Svazku obcí mikroregion Třemšín*.

Tabulka 3: Místní akční skupiny v okrese Příbram⁹⁰

Místní akční skupina	Počet obcí
Brdy – Vltava, o.p.s.	28
MAS Sedlčansko, o.p.s.	25
Podbrdsko, občanské sdružení	35

Podle informací z databáze místních akčních skupin město Příbram není členem žádné z výše uvedených MAS. Zaměříme se proto na MAS nejbližší městu Příbram.

6.2.1 Podbrdsko, občanské sdružení

Občanské sdružení Podbrdsko vzniklo 14. 12. 2006. Zakládání občanského sdružení – místní akční skupiny probíhalo v letech 2005 – 2006 metodou **LEADER**. Místní akční skupina působí na území **Březnicka, Příbramska a Rožmitálska** a sdružuje zástupce veřejné, neziskové a podnikatelské oblasti.⁹¹

Zájmové území MAS Podbrdsko leží v jihozápadní části Středočeského kraje, jižní stranou sousedí s Jihočeským krajem, západní strana navazuje na vojenský výcvikový prostor Brdy a celé území MAS je v jihozápadní části okresu Příbram. Proces založení iniciovaly tři mikroregiony – Mikroregion Březnicko, Mikroregion Třemšín a Podbrdský region. Na přípravě strategie a záměru MAS se účastnili zástupci veřejné i soukromé sféry reprezentující široké hospodářské i politické spektrum regionu MAS Podbrdsko. Priority a cíle MAS, mikroregionů, jednotlivých obcí a aktivních lidí ze všech venkovských území jsou o snaze udržet venkov obydlený produktivním obyvatelstvem. Veškeré rozvojové záměry obcí, strategické studie mikroregionů, analýzy, rozvojové vize a v neposlední řadě strategický plán LEADER sleduje vždy několik naprosto identických priorit: zvýšení zaměstnanosti, rozvoj služeb, diverzifikaci hospodářské činnosti, rozvoj cestovního ruchu, podpora malých a středních podniků, vzdělávání partnerství a informace.⁹²

„Hlavním cílem bylo založení místní akční skupiny a příprava území sdruženého v rámci místní akční skupiny – území Mikroregionů Březnicko, Třemšín a Podbrdského regionu – na realizaci společných projektů a aktivit založených na iniciaci zdola

⁹⁰ *Přehled místních akčních skupin* [online]. Praha : Ministerstvo zemědělství, 2010 [cit. 23. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://eagri.cz/public/app/eagriapp/mas/Prehled/Default.aspx>>.

⁹¹ *Občanské sdružení Podbrdsko* [online]. Chrást : Občanské sdružení Podbrdsko [cit. 23. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.podbrdsko.net/index.htm>>.

⁹² *Informace o místní akční skupině a regionu* [online]. LEADER, 2008 [cit. 24. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://leader.isu.cz/regiony_detail.aspx?kodsdu=592>.

s využitím principů LEADER. Vypracování společné rozvojové strategie sdruženého území, podpora praktického osvojení schopností a podpora zapojení veřejnosti do spolupráce při řešení problematiky regionu bylo podpořeno v rámci Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství.⁹³

Hlavní priority rozvoje regionu:⁹⁴

- podpora rozvoje malého a středního podnikání v regionu MAS,
- podpora tvorby pracovních příležitostí v regionu MAS,
- podpora rozvoje cestovního ruchu v regionu MAS,
- zlepšení kvality životního prostředí a krajiny tvorba,
- podpora a rozvoj partnerství.

Strategické cíle a priority budou naplňovány prostřednictvím strukturálních fondů Evropské unie, Regionálního operačního programu a prostřednictvím iniciativy LEADER a Programu rozvoje venkova Ministerstva zemědělství a dalších vhodných programů podpory z tuzemských i evropských zdrojů. Strategie MAS Podbrdsko je formulována s výhledem doby realizace v období 2007 – 2013 s reflexí programovacího období EU.⁹⁵

Vzhledem k časovému období, které ještě nebylo ukončeno, nelze plně zhodnotit výsledky strategického plánu.

6.3 Národní struktury spolupráce obcí

6.3.1 Národní síť zdravých měst

Okres Příbram má pouze 4 členy NSZM a to Dobříš, Příbram, Rožmitál pod Třemšínem a Mikroregion Třemšín.⁹⁶

Hlavní důvody, proč se město jako jedno z mála v okrese zapojilo, nejsou známy. V dostupných materiálech nelze tyto informace dohledat a navíc se k iniciaci členství nikdo nehlásí. Město Příbram se do této sítě pravděpodobně zapojilo, neboť Zdravá města se snaží promyšleně utvářet město jako kvalitní a příjemné místo pro život obyvatel.

⁹³ *Založení MAS* [online]. Chrást : Občanské sdružení Podbrdsko [cit. 24. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.podbrdsko.net/zalozeni.htm>>.

⁹⁴ *Dokumenty sdružení* [online]. Chrást : Občanské sdružení Podbrdsko [cit. 24. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.podbrdsko.net/dokumenty.htm>>.

⁹⁵ *Informace o místní akční skupině a regionu* [online]. LEADER, 2008 [cit. 25. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://leader.isu.cz/regiony_detail.aspx?kodsdu=592>.

⁹⁶ *Přehled členských municipalit* [online]. Praha : Národní síť zdravých měst ČR, 2011 [cit. 26. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.nszm.cz/index.shtml?apc=r2086521t>>.

Město Příbram je členem Národní sítě Zdravých měst ČR od roku 2004. Tato síťová spolupráce umožňuje členům NSZM sdílet zkušenosti a dobrou praxi v nejrůznějších oblastech jejího rozvoje u nás i v zahraničí. Zdravé město přináší městu Příbram prestižní označení, jeho prostřednictvím se město může zapojovat do různých projektů, které mají díky tomu větší šanci na úspěšnost.⁹⁷

V rámci členství NSZM je poskytováno zdarma poradenství, vzdělávací činnost (školení pro úřady v oblasti strategického řízení a mezinárodních standardů), aktuální a včasné informace o poskytování grantů a dotací atd. Kvalitu těchto procesů pomáhá přinášet, realizovat a propojovat koordinátor projektu Zdravé město a MA21, kterého bohužel město Příbram od roku 2010 nemá.⁹⁸

Město Příbram dosud nežádalo s žádným projektem o dotaci z programu NSZM. Město každoročně podporuje svým grantovým řízením projekt „Dlouhodobý projekt“ zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva města Příbrami a okolí. Jedná se např. o „Dny zdraví“, které ve městě zajišťuje Zdravotní ústav Příbram. Tato akce je velmi oblíbená u veřejnosti, o čemž svědčí pravidelná velká návštěvnost. Dále Zdravotní ústav Příbram provádí zdravotně výchovné přednášky ve školách na různá témata – HIV/AIDS, žloutenky, zdravý životní styl, alkohol, drogy, kouření, první pomoc apod. Každoročně se konají Dny Zdraví, Evropský týden mobility – „Den bez aut“, kampaně proti kouření – „Den bez tabáku“, „Na kolo jen s přilbou“, soutěž „Žij zdravě“. Všechny tyto akce se pořádají se souhlasem a podporou města.⁹⁹

Kampaně města Příbram:¹⁰⁰

- **Den země**

Příbram se zúčastnila kampaně Den Země v roce 2009 a 2010. V rámci této kampaně byla připravena pro děti soutěžní stanoviště, která byla zaměřena na různá témata týkající se přírody.

- **Dny zdraví**

Této kampaně se Příbram zúčastnila v letech 2007, 2008 a 2009. Tato akce je zaměřena na zdravý životní styl. V rámci této kampaně bylo zdarma měření hladiny cholesterolu, tuků a cukru z kapilární krve odebrané z prstu, měření výšky a tělesné hmotnosti s výpočtem BMI (Body Mass Indexu), měření krevního tlaku apod. Dále také

⁹⁷ *Interní materiály MěÚ Příbram.*

⁹⁸ *Interní materiály MěÚ Příbram.*

⁹⁹ *Interní materiály MěÚ Příbram.*

¹⁰⁰ *Národní síť zdravých měst ČR* [online]. Praha : Národní síť zdravých měst ČR, 2011 [cit. 26. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.nszm.cz/index.shtml?apc=1914512r>>.

bylo poskytnuto poradenství a informace v oblasti správné výživy, očkování, drogové prevence a odvykání kouření.

- **Evropský týden mobility**

Kampaně Evropský týden mobility se Příbram zúčastnila v letech 2008, 2009 a 2010. Hlavním programem byl den bez aut, jako doprovodný program byla pro návštěvníky přichystaná horolezecká stěna, cykloservis zdarma, výstava fotografií týkajících se dopravy v Příbrami atd.

Tyto akce se snaží motivovat občany ke změně svého dosavadního životního stylu a zlepšení životního prostředí ve městě.

6.3.2 Svaz měst a obcí ČR

V rámci rozvoje města se Příbram stala členem SMO ČR dne 19. 9. 1990.¹⁰¹

Posláním Svazu je hájit společné zájmy a práva obcí sdružených ve Svazu v duchu principů Evropské charty místní samosprávy. V rámci připomínkování Svaz reaguje na nejnovější legislativní návrhy a politická rozhodnutí na národní i evropské úrovni, která mohou významně ovlivnit činnost a fungování našich měst a obcí.

Mezi hlavní oblasti činnosti patří: bezpečnost, bydlení, cestovní ruch, doprava, energetika, financování obcí, informatika, kultura, majetek obcí, regionální rozvoj, rovné příležitosti, rozvoj venkova, sociální oblast, sociální začleňování, správa obce, školství, zahraniční spolupráce a životní prostředí.¹⁰²

Hlavním cílem je:¹⁰³

- obhajovat společné zájmy a práva měst a obcí, a vytvářet tak příznivé podmínky k jejich rozvoji,
- podílet se na přípravě zákonů a dalších opatření, které mají dopad na místní samosprávu, a posilovat tak vliv obcí v legislativní oblasti,
- posilovat ekonomickou samostatnost měst a obcí,
- vzdělávat zastupitele i pracovníky místních samospráv,
- podporovat výměnu zkušeností a příkladů dobré praxe.

Efekt Svazu měst a obcí ČR je poměrně rozporuplný. Svaz propaguje hlavní činnosti a cíle, ale Příbram nezaznamenala z této spolupráce žádné hmatatelné výsledky.

¹⁰¹ *Interní materiály Infocentra MěÚ Příbram.*

¹⁰² *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. Praha : Svaz měst a obcí České republiky, 2011 [cit. 26. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.smocr.cz/>>.

¹⁰³ *Hlavní cíle* [online]. Praha : Svaz měst a obcí České republiky, 2011 [cit. 26. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/hlavni-cile/default.aspx>>.

6.4 Spolupráce s obcemi jiných států

6.4.1 Partnerská města a obce

Příbram spolupracuje s partnerskými městy, mezi něž se řadí: Hoorn, Freiberg, Königs, Altötting, Kežmarok, Villerupt, Anor, Lešnica a Valle di Ledro.

Spolupráce s městy Königs, Kežmarok, Čechov, Villerupt, Anor a Lešnica vznikla nahodile na základě individuálních osobních kontaktů. Ostatní partnerská města byla vybrána na základě historie, hornické minulosti a podobné polohy.¹⁰⁴

Zahraniční spolupráce je velmi rozmanitá. Mezi některými městy probíhají intenzivní vztahy, jiné fungují pouze na základě návštěv delegací cca 1x za rok.

6.4.1.1 Hoorn (Nizozemí)

Dne 4. 7. 1992 byla podepsána smlouva mezi nizozemským městem Hoorn a českým městem Příbram. Hoorn je více než 600 let staré, turisticky zajímavé okresní město ve West-Friesland, s 62 000 obyvateli. Od podepsání smlouvy byly zorganizovány komisi pro zahraniční styky při MěÚ Příbram a holandskou Nadačí měst Hoorn – Příbram každoročně výměnné akce (každý druhý rok přijíždí delegace cca 50 lidí z Hoornu do Příbrami a naopak). Ubytování je většinou v rodinách, navázaná přátelství rodin se většinou udržují i nadále. Vzájemná spolupráce se rozvíjí v oblasti školství, kultury, zdravotnictví, sportu, skautingu, knihovnictví, církve. Za zmínku stojí některé akce, které přispěly k prohloubení velmi dobrých partnerských vztahů: jsou to výstavy děl příbramských výtvarníků v Hoornu a umělců z Hoornu v Příbrami, koncerty smíšených pěveckých sborů v Příbrami a vystoupení Komorního smíšeného sboru z Příbrami v Hoornu. Přínosem jsou rovněž stáže příbramských lékařů a zdravotních sester v nemocnicích v Hoornu. S městem Hoorn rozvíjí Příbram v porovnání s ostatními městy nejintenzivnější vztahy. Při návštěvě příbramské delegace v Hoornu v roce 1998 byly učiněny další kroky k rozšíření kontaktů v oblasti péče o seniory, mentálně postižené děti, radioamatérství a požární ochrany.¹⁰⁵

6.4.1.2 Freiberg (Německo)

Smlouva o partnerství měst mezi univerzitním a hornickým městem Freiberg a okresním městem Příbram byla podepsána zástupci obou měst ve Freibergu dne 26. června 1999. Saské město Freiberg vděčí svému vzniku těžbě stříbra, které určovalo historii tohoto města přes 800 let. Na počátku spolupráce byly výměny v oblasti kultury

¹⁰⁴ Interní materiály Infocentra MěÚ Příbram.

¹⁰⁵ Interní materiály Infocentra MěÚ Příbram.

(účinkování příbramského sboru ve Freibergu a naopak), životního prostředí (stáž, týkající se odpadového hospodářství). Zástupci města jsou zváni na hornické slavnosti, zájem je o rozšíření spolupráce i do podnikatelské sféry. Přátelství obou měst symbolizuje strom (jeřáb) zasazený v „Parku partnerství“ v Příbrami a kámen s nápisem „Freiberg“. Kámen pochází z města Freiberg a nápis byl zhotoven studenty hornické univerzity.¹⁰⁶

6.4.1.3 Königs - Wusterhausen (Německo)

Město – Königs Wusterhausen leží jihovýchodně od Berlína, obklopeno lesy, loukami a jezery. Spolupráce s tímto městem trvá již z doby minulého režimu. V současné době se partnerství rozvíjí na bázi oficiálních návštěv cca 1 x za rok. Každoročně je zvána delegace z Příbrami na tzv. Schleusenfest. Po odchodu pana Wagnera z funkce starosty města Königs – Wusterhausen ustaly kontakty mezi městy.¹⁰⁷

6.4.1.4 Altötting (Německo)

Jako „srdce Bavorska“ není okresní město Altötting jen nejstarší poutní místo Evropy, ale také nejvýznamnější mariánské poutní místo Německa. Zpočátku se spolupráce rozvíjela na úrovni okresních úřadů. Na podzim roku 1994 se uskutečnila poslední návštěva delegace, vypravená Okresním úřadem Příbram. V roce 1995 byl zvolen starostou Altöttingu pan Hofauer, jehož zásluhou byly organizovány kontakty mezi oběma okresními úřady. Od této doby začala spolupráce mezi městem Příbram a městem Altötting, a to na podobné úrovni jako s městem Königs – Wusterhausen.¹⁰⁸

6.4.1.5 Kežmarok (Slovensko)

Město leží v Podtatranské kotlině podél řeky Poprad. Je administrativním, dopravním a kulturním centrem regionu a křižovatkou cest Poprad – Levoča – Stará Ľubovňa – Polsko. Spolupráce mezi městy Příbram a Kežmarok se začala rozvíjet v roce 1996. Dne 15. listopadu 1997 byla v Příbrami slavnostně podepsána dohoda o partnerství mezi oběma městy. Dohodu podepsali: již bývalý starosta města Příbram Josef Vacek a primátor města Kežmarok Ing. František Grohola. Od této doby se pravidelně konají výměnné návštěvy.¹⁰⁹

¹⁰⁶ Interní materiály Infocentra MěÚ Příbram.

¹⁰⁷ Interní materiály Infocentra MěÚ Příbram.

¹⁰⁸ Interní materiály Infocentra MěÚ Příbram.

¹⁰⁹ Interní materiály Infocentra MěÚ Příbram.

6.4.1.6 Čechov (Rusko)

Spolupráce mezi městy Příbram a Čechov se začala rozvíjet v dobách minulého režimu. 31. října 1994 byla podepsaná smlouva o rozvoji přátelských vztahů mezi obyvateli města Čechov a města Příbram. V současné době se partnerství rozvíjí na bázi oficiálních návštěv. Pěvecký soubor z Čechova se několikrát zúčastnil mezinárodní přehlídky pěveckých souborů, konané každoročně v Příbrami.¹¹⁰

6.4.1.7 Villerupt (Francie)

„Partnerství mezi francouzským městem Villerupt a městem Příbram má počátky v době minulého režimu. Nynější spolupráce spočívá především v pravidelných oficiálních návštěvách a od roku 1998 se začala rozvíjet spolupráce mezi francouzskou školou Lycéum Stanislas a Integrovanou střední školou hotelového provozu, obchodu a služeb Příbram. Tato spolupráce vyvrcholí společně pořádanými akcemi v obou městech (Dny francouzské kuchyně v Příbrami, Dny české kuchyně ve Villerupt).“¹¹¹

6.4.1.8 Anor (Francie)

Smlouva o partnerství byla podepsána 7. 5. 2005 poté, co se přátelské vztahy mezi oběma městy již delší dobu rozvíjely. Partnerské vztahy se rozvíjí hlavně v oblasti školství. Probíhají cykly mládežnických táborů mezi městy Aken (Německo, partnerské město Anoru) – Anor – Příbram. Za Příbram se táborů účastní studenti Obchodní akademie a Waldorfské školy.

6.4.1.9 Lešnica (Polsko)

9. ledna 2009 v St. Annaberg oficiálně zahájilo město Příbram poutní cestu. Spolu s dalšími městy (Altötting, Lešnica, Maria Lankowitz, Rosenthal, ve spolupráci se starosty Voitsberg Crostwitz) podepsalo prohlášení záměru a zavázalo se k osobní angažovanosti a nasazení při rozvoji projektu „Středoevropská poutní místa“.¹¹²

Tímto města prohlásila:

- podniknout všechny právní kroky, které umožní obsáhlou angažovanost obcí při realizaci projektu během spolupráce na různých úrovních,
- místa a regiony partnerů propagovat stejnou měrou v médiích,

¹¹⁰ Čechov [online]. Příbram : Město Příbram, 2011, 15.2.2011 [cit. 27. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.pribram.eu/index.php?vid=219>>.

¹¹¹ Villerupt [online]. Příbram : Město Příbram, 2011, 15.2.2011 [cit. 27. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.pribram.eu/index.php?vid=218>>.

¹¹² Interní materiály Infocentra MěÚ Příbram.

- společně s partnery vyvíjet a rozšiřovat společný informační materiál za použití finančních prostředků, např. z EU,
- vytvořit odpovídající podmínky ke vzájemnému seznámení obyvatel jednotlivých partnerských obcí v duchu evropské a křesťanské společnosti.¹¹³

6.4.1.10 Valle di Ledro (Itálie)

28. června 2008 byla podepsána Dohoda o partnerství mezi obcemi Valle di Ledro a osmi obcemi z Čech. Obce a města, které podepsaly dohodu: Tiarno di Sopra, Tiarno di Sotto, Bezzecca, Concei, Pieve di Ledro a Molina di Ledro, Příbram, Všeň, Milín, Buštěhrad, Nový Knín, Ptice, Chyňava, Doksy. Svaz obcí Valle di Ledro vyvinul aktivitu k oživení historie po vypuknutí I. světové války, na jehož základě by se citové vazby z minulosti měly přeměnit v praktickou spolupráci na úrovni místní samosprávy. Záštitu nad tímto projektem převzal v roce 2007 i velvyslanec České republiky v Itálii Vladimír Zavázal. Za finanční spolupráce tridentské provincie se podařilo shromáždit vzpomínky ledrenských pamětníků na pobyt v Čechách a českých pamětníků na vyhnanec z Valle di Ledra. V roce 2007 byl na základě sesbíraného materiálu dokončen filmový dokument „Vzpomínky na Čechy“ a v roce 2008 byla vydána italsko-česká kniha milánského novináře Daria Colombo „Čechy – exodus z údolí Ledra 1915 – 1919“.¹¹⁴

6.5 Zapojení Příbrami do meziobecní spolupráce

V rámci meziobecní spolupráce na regionální úrovni se město zapojilo do spolupráce v mikroregionu. Konkrétně je členem Svazku obcí Podbrdského regionu, založeným z důvodu potřeby starostů se scházet a vyměňovat si zkušenosti z provozu obce. Příbram není společnou právnickou osobou a ani neuzavřelo s jinými obcemi smlouvu ke splnění konkrétního úkolu.

Co se týká spolupráce obcí se subjekty v území, Příbram se do této formy spolupráce vůbec nezapojila. „Počet obyvatel nad 25 000 nedovoluje městu se zapojit do MAS.“¹¹⁵ Vzhledem k vysokému počtu obyvatel v Příbrami, není možné ani výhledově se do této spolupráce zapojit. Na základě dostupného přehledu členů z databáze MA21 se město do této spolupráce také nezačlenilo. Příbram není ani

¹¹³ *Interní materiály Infocentra MěÚ Příbram.*

¹¹⁴ *Interní materiály Infocentra MěÚ Příbram.*

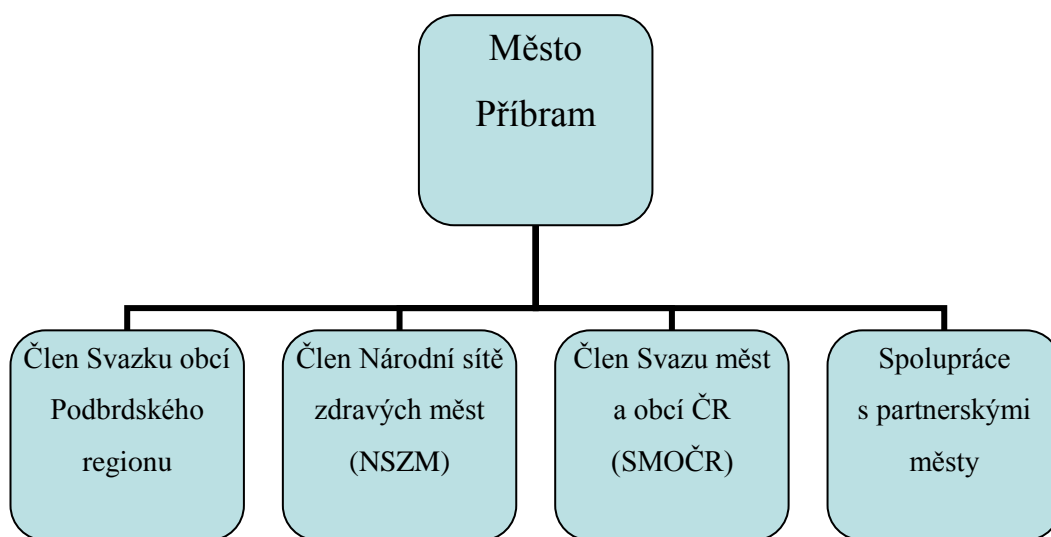
¹¹⁵ *Interní materiály MAS ČR.*

Zájmovým sdružením právnických osob a ani nevyužívá PPP, převážně z nedostatku finančních zdrojů.

Město Příbram se zapojuje do národní struktury spolupráce obcí. Jako jedno z mála měst v okrese je členem Národní sítě zdravých měst a patří i do Svazu měst a obcí České republiky. Důvody zapojení do této spolupráce, jak už bylo výše uvedeno, nejsou známy.

Město Příbram spolupracuje s deseti partnerskými městy ležícími v Evropě, přičemž polovina z nich leží na území sousedních států ČR. Tato města byla vybrána na základě individuálních osobních kontaktů, historie a hornické minulosti. Důvodem proč se město do tohoto partnerství zapojilo, je především výměna zkušeností z běžného života, poznání o životě druhých a prohloubení jazykových znalostí. Do spolupráce s obcemi jiných států patří mimo jiné i Přeshraniční impulzní centra a Euroregiony. Město Příbram vzhledem ke své geografické poloze ve středu Čech mezi GIZ nepatří a také se neřadí mezi Euroregiony, které se rozkládají na pohraničí České republiky.

Obrázek 2: Přehled existujících forem spolupráce obcí města Příbram¹¹⁶

¹¹⁶ *Vlastní průzkum, 2011.*

7 FINANCOVÁNÍ MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE

Při procesu spolupráce je nutné financovat běžné náklady společné činnosti a dále náklady společně realizovaných aktivit. Pro udržení funkčnosti spolupráce je nezbytné zformulování finanční strategie partnerství (tj. stanovení přístupů k získávání finančních prostředků a k jejich alokaci), která bude provázána s konkrétní náplní činnosti. Finanční strategie partnerství musí v první řadě řešit otázku nákladů, které vznikají při realizaci partnerství, jejich úhradu a způsoby získávání finančních zdrojů pro realizaci partnerství.¹¹⁷

Náklady činnosti partnerství je možné hradit dvěma způsoby:¹¹⁸

- úhrada vlastních zdrojů členů partnerství (jednotlivců a organizací), a to z finančních příspěvků jednorázových či poskytovaných pravidelně nebo z naturálních vkladů (např. poskytnutí schůzovní místnosti a jiných služeb),
- úhrada z jiných veřejných a soukromých zdrojů (ve finanční a naturální podobě) – např. dotace obce, svazku obcí, kraje, státu a jimi založených organizací, fondů a agentur, dotace soukromých sponzorů (zejména u projektů ve spolupráci veřejného a soukromého sektoru).

Financování souvisí úzce s rozsahem společných aktivit. Svazky obcí usilují nejčastěji o společnou realizaci projektů a financování jejich činnosti hraje roli, vzhledem k účasti pouze obcí lze k řešení financování přistupovat poměrně přímočaře. Uskupení obcí a dalších subjektů obvykle soustřeďují pozornost na sladění svých aktivit a v rámci platformy těchto uskupení potom určité subjekty z nich realizují projekty (např. Euroregiony či MAS). Rozpočet uskupení tak řeší financování pouze části aktivit konaných na bázi spolupráce (to je ovšem příklad i řady svazku obcí, kdy převládají rozvojové projekty jednotlivých obcí, které jsou však v souladu s ostatními). Výše uvedené souvislosti ukazují různorodost možných přístupů. V oblasti financování závisí na ochotě členů společně rozvíjet území, ve kterém se nachází.¹¹⁹

¹¹⁷ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 61.

¹¹⁸ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 61-62.

¹¹⁹ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 63.

7.1 Financování a hospodaření jednotlivých forem meziobecní spolupráce ve městě Příbram

7.1.1 Svazek obcí Podbrdského regionu

Hlavním zdrojem příjmů většiny sdružení jsou pravidelné členské příspěvky, některá sdružení požadují rovněž příspěvky vstupní. Výše příspěvku je stanovena rozhodnutím valné hromady nebo rady. Určujícím kritériem pro výši příspěvku by měl být rozsah činností sdružení.¹²⁰

Svazek obcí Podbrdského regionu je financován z členských příspěvků obcí sdružených ve svazku. Tento příspěvek činí 6 Kč na jednoho obyvatele na jeden rok. Město Příbram platí fixní dohodnutou částku ve výši 10 000 Kč. V případech realizace některého projektu dochází k mimořádným příspěvkům. Dále svazek může být financován z darů FO a PO, dotací a grantů.¹²¹

Co se týká hospodaření svazku, pravidelně se na valných hromadách schvaluje rozpočet, který určuje, na co budou dané prostředky vynaloženy. Výdaje a příjmy jsou závislé na příslušném schváleném rozpočtu a investice musí být předmětem svazku. V neinvestiční oblasti se jedná o běžný chod svazku.¹²²

Návrh rozpočtu na rok 2011: Příjmovou část návrhu rozpočtu na rok 2011 tvoří přijaté příspěvky od obcí v předpokládané výši 49 378 Kč a přijaté úroky z účtu v předpokládané výši 1 500 Kč. Do příjmů bude zahrnuta i částka 65 000 Kč z rezervy svazku. Celkové předpokládané příjmy jsou ve výši 115 878 Kč.¹²³

Projekty, které svazek v minulosti realizoval, nebo se chystá realizovat, vzhledem k výši rozpočtu svazku nelze financovat. Pokud daný projekt valná hromada odsouhlasí, je financování možné pouze v případě přidělení grantu, nebo se členské obce domluví na mimořádném příspěvku.¹²⁴

¹²⁰ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 62.

¹²¹ *Interní materiály Svazku obcí Podbrdského regionu*.

¹²² *Interní materiály Svazku obcí Podbrdského regionu*.

¹²³ *Zápis z Valné hromady* [online]. Bohutín : Svazek obcí Podbrdského regionu [cit. 14. března 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.podbrdsko.com/deska.htm>>.

¹²⁴ *Interní materiály Svazku obcí Podbrdského regionu*.

Tabulka 4: Předpokládané výdaje Svazku obcí Podbrdského regionu (v Kč)¹²⁵

Předpokládané výdaje	Částka (v Kč)
Poštovné	1 000
Poplatky bance	1 500
Odměna účetní	18 000
Odměna manažer	10 000
Propagace svazku	20 378
Realizace projektu Fabiánova stezka	65 000
Celkové předpokládané výdaje	115 878

Tato tabulka zobrazuje předpokládané výdaje svazku, přičemž ¼ z nich připadá na odměnu účetní a manažera. Předseda pracuje pro svazek zdarma. Je zde zahrnuta i propagace svazku, ta je důležitá především ke zvýšení návštěvnosti regionu turisty – podpora podnikání v daných obcích (ubytování, hostince, obchody, řemesla apod.). Na realizaci současného projektu je z rozpočtu vyčleněno 65 000 Kč, což je částka, která nepokryje financování celé stezky.

Projekt může být realizován pouze za předpokladu získání dotace. Částka 65 000 Kč představuje zaplacení zpracování žádosti o dotaci a její případný podíl.¹²⁶

V lednu 2011 byla podána žádost o dotaci v rámci Výzvy hejtmana Středočeského kraje MUDr. Davida Ratha na realizaci Fabiánovy naučné stezky v celkové výši 312 000 Kč. Výsledek krajského rozhodnutí doposud není znám.¹²⁷

Pro srovnání financování a hospodaření Svazku obcí Podbrdského regionu představíme Mikroregion Třemšín.

7.1.2 Mikroregion Třemšín

Nejčastějšími způsoby financování činnosti mikroregionu je výpočet příspěvku na základě pevné částky na obyvatele obce nebo podle procentního podílu z daňových příjmů (např. 0,25 %, 0,5 % či 1 % daňových příjmů obce).¹²⁸

¹²⁵ *Zápis z Valné hromady* [online]. Bohutín : Svazek obcí Podbrdského regionu [cit. 14. března 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.podbrdsko.com/deska.htm>>.

¹²⁶ *Interní materiály Svazku obcí Podbrdského regionu*.

¹²⁷ *Aktuality z Podbrdského regionu* [online]. Bohutín : Svazek obcí Podbrdského regionu, 2011 [cit. 8. dubna 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.podbrdsko.com/aktuality.htm>>.

¹²⁸ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 65.

Co se týče členských příspěvků, výše a podmínky placení stanoví a mění svým usnesením valná hromada svazku, a to formou změny stanov svazku. Členský příspěvek obce, člena svazku činí 10 Kč na jednoho obyvatele na jeden rok.¹²⁹

Hospodaření svazku se řídí podle pravidel stanovených valnou hromadou a platných právních předpisů. Příjmy svazku tvoří zejména členské příspěvky placené podle pravidel schválených valnou hromadou, dary a případné dotace, příjmy z činnosti vyvíjené v souladu s cíli svazku. Na ziscích a ztrátách v hospodaření svazku se podílí jeho členové v poměru výši svých členských příspěvků, respektive v poměru počtu obyvatel svých obcí.¹³⁰

Návrh rozpočtu na rok 2011: Příjmovou část návrhu rozpočtu na rok 2011 tvoří přijaté členské příspěvky od obcí v předpokládané výši 70 000 Kč.

Tabulka 5: Předpokládané výdaje Svazku obcí mikroregion Třemšín (v Kč)¹³¹

Předpokládané výdaje	Částka (v Kč)
Materiál	5 000
Školení	8 000
Ostatní služby	40 000
Pohoštění	10 000
Cestovné	6 000
Bankovní poplatky	1 000
Celkové předpokládané výdaje	70 000

Více jak polovinu výdajů rozpočtu tvoří ostatní služby zahrnující platby za zhotovení internetových stránek a DVD, propagující mikroregion Třemšín. Z této tabulky je patrné, že ze 70 000 Kč není vyčleněna žádná částka na rozvoj regionu a realizaci případných projektů. Mikroregion na svých internetových stránkách představuje řadu hlavních cílů, ale vzhledem k výši rozpočtu není možné je pravděpodobně naplnit. Z členských příspěvků, které tvoří jediný příjem svazku, nebude zřejmě ani možné do budoucna financovat případný projekt na rozvoj regionu.

¹²⁹ *Svazek obcí mikroregion Třemšín* [online]. Hvožďany : Svazek obcí Mikroregion Třemšín, 2008 [cit. 14. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.tremsin.cz/cs/o-svazku/uredni-deska/stanovy-svazku-a-zakladaci-listina.html#sek28163>>.

¹³⁰ *Svazek obcí mikroregion Třemšín* [online]. Hvožďany : Svazek obcí mikroregion Třemšín, 2008 [cit. 14. března 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.tremsin.cz/cs/o-svazku/uredni-deska/stanovy-svazku-a-zakladaci-listina.html#sek28163>>.

¹³¹ *Interní materiály Svazku obcí mikroregion Třemšín.*

7.1.3 Národní síť zdravých měst

Příjmy NSZM ČR tvoří členské příspěvky členů asociace, dotace, granty, dary, příjmy z činností asociace v souladu s předmětem činnosti. Při vystoupení člena z asociace nemá člen nárok na vrácení členských příspěvků NSZM ČR ani na jiné majetkové či finanční vypořádání.¹³²

NSZM ČR průběžně získává granty a dotace. Na základě těchto prostředků pak financuje zajišťování služeb a aktivit pro své členy.¹³³

Hospodaření NSZM ČR probíhá podle rozpočtu, který je schvalován na podzimním zasedání valné hromady NSZM ČR na následující rok. Všechny finanční operace (příjmy i výdaje) jsou sledovány v peněžním deníku a účetních dokladech, které zpracovává externí účetní firma. Hospodaření vždy kontroluje revizní komise a auditor. Roční účetní závěrku schvaluje valná hromada NSZM ČR.¹³⁴

Valná hromada projednala materiál „Rozpočet NSZM 2011“. Roční rozpočet NSZM na rok 2011 je vyrovnaný – výnosy i náklady ve výši 6 380 tis. Kč.¹³⁵

Tabulka 6: Výše členského příspěvku NSZM ČR¹³⁶

Typ municipality	1. rok členství	2. rok členství a dále
Obec 2. a 3. stupně (město)	5 000 Kč	1,50 Kč / 1 obyvatele max. 99 000 Kč

7.1.4 Svaz měst a obcí ČR

Finanční příjmy Svazu jsou tvořeny především příjmy z členských příspěvků. Příjmy mohou být dále také tvořeny dary, dotacemi nebo příspěvky z veřejných rozpočtů, ostatními příjmy a dále příjmy z doplňkové činnosti. Rozpočet je sestavován

¹³² Stanovy NSZM [online]. Praha : Národní síť zdravých měst, 2011 [cit. 15. března 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.nszm.cz/cb21/archiv/_aktual/nszm_stanovy_novela05.pdf>.

¹³³ Výroční zpráva NSZM ČR za rok 2010 [online]. Praha : Národní síť zdravých měst, 2011 [cit. 15. března 2011]. Dostupný z WWW: <http://dataplan.info/img_upload/f96fc5d7def29509aeffc6784e61f65b/nszm_vyrocní_zprava_2010.pdf>.

¹³⁴ Výroční zpráva NSZM ČR za rok 2010 [online]. Praha : Národní síť zdravých měst, 2011 [cit. 15. března 2011]. Dostupný z WWW: <http://dataplan.info/img_upload/f96fc5d7def29509aeffc6784e61f65b/nszm_vyrocní_zprava_2010.pdf>.

¹³⁵ Podzimní zasedání Valné hromady NSZM ČR 2010 [online]. Praha : Národní síť zdravých měst, 2011 [cit. 16. března 2011]. Dostupný z WWW: <http://dataplan.info/img_upload/f96fc5d7def29509aeffc6784e61f65b/_PVH_2010_Zapis_DEF.pdf>.

¹³⁶ Podzimní zasedání Valné hromady NSZM ČR 2010 [online]. Praha : Národní síť zdravých měst, 2011 [cit. 16. března 2011]. Dostupný z WWW: <http://dataplan.info/img_upload/f96fc5d7def29509aeffc6784e61f65b/_PVH_2010_Zapis_DEF.pdf>.

na příslušný kalendářní rok a vyúčtování výsledků hospodaření, ověřených auditorem, se provádí do tří měsíců po skončení kalendářního roku.¹³⁷

Návrh rozpočtu a vyúčtování hospodaření za uplynulý kalendářní rok musí být projednány předsednictvem Svazu a kontrolní komisí Svazu a schváleny radou Svazu. Přípomínky k návrhu rozpočtu a vyúčtování hospodaření za uplynulý rok mohou členové Svazu uplatnit na zasedání příslušného orgánu Svazu.¹³⁸

Tabulka 7: Výše členského příspěvku SMO ČR¹³⁹

Typ municipality	Pevná část členského příspěvku	Variabilní část členského příspěvku
Město a městys	5 000 Kč	1,80 Kč za občana

7.1.5 Partnerská města

Spolupráce s partnerskými městy je financována z rozpočtu města. V rámci příbramských delegací město Příbram financuje cestu, přičemž partnerské město hradí ubytování a stravování a naopak. Další možností financování této spolupráce jsou výměnné pobyty v rodinách. Akce pořádané školami v rámci spolupráce jsou financovány buď samotnou školou, nebo škola požádá město o dotaci.¹⁴⁰

V roce 2010 byly z rozpočtu města Příbram financovány zahraniční vztahy s partnerskými městy ve výši cca 600 000 Kč. Tato částka zahrnuje cestovné, dopravu, organizaci sportovní olympiády partnerských měst, organizaci „Big Visit“ – reciproční návštěva z Nizozemí, hornické slavnosti ve Freibergu, taneční a plaveckou soutěž ve Fregibergu, účast na festivalu řemesel „ÉLRO“ (Európske ľudové remeslo) v Kežmaroku, ubytování dětí z Čechova v rámci mezinárodní školy s výukou ruského a českého jazyka v Hrachově a návštěvu italské delegace.¹⁴¹

¹³⁷ Stanovy Svazu měst a obcí ČR [online]. Praha : Svaz měst a obcí ČR, 2010 [cit. 16. března 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.smocr.cz/smo-cr/zakladni-dokumenty/stanovy-svazu-mest-a-obci-cr.aspx>>.

¹³⁸ Stanovy Svazu měst a obcí ČR [online]. Praha : Svaz měst a obcí ČR, 2010 [cit. 16. března 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.smocr.cz/smo-cr/zakladni-dokumenty/stanovy-svazu-mest-a-obci-cr.aspx>>.

¹³⁹ Členský příspěvek SMO ČR [online]. Praha : Svaz měst a obcí ČR, 2011 [cit. 16. března 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/clenstvi/clensky-prispevek/default.aspx>>.

¹⁴⁰ Interní materiály Infocentra MěÚ Příbram.

¹⁴¹ Interní materiály Infocentra MěÚ Příbram.

Tabulka 8: Výše členských příspěvků hrazených městem Příbram (za rok 2010)¹⁴²

Typ spolupráce	Částka (v Kč)
Svazek obcí Podbrdského regionu	10 000
Národní síť zdravých měst	50 000
Svaz měst a obcí ČR	70 000
Partnerská města	600 000

¹⁴² *Vlastní průzkum, 2011.*

ZÁVĚR

Na základě praktické části této práce bylo zjištěno, že se město Příbram do meziobecní spolupráce příliš nezapojuje. Účastní se pouze 4 forem z možných 12. Částečně je to zapříčiněno podmínkami členství, finančními problémy nebo geografickou polohou v blízkosti Prahy.

Příbram se zapojila do Svazku obcí Podbrdského regionu, dále je členem Národní sítě zdravých měst a Svazu měst a obcí ČR. Posledním typem spolupráce, ve které je Příbram zastoupena, je spolupráce s partnerskými městy.

Mezi spolupráci, do které se město nezapojilo, patří Místní akční skupiny. Z databáze přehledu členů Místní agendy 21 bylo zjištěno, že se Příbram do této spolupráce také nezapojila. Partnerství veřejného a soukromého sektoru též město nevyužívá a ani není Zájmovým sdružením právnických osob. Zároveň nepatří mezi Přeshraniční impulzní centra a ani se neřadí mezi Euroregiony. Příbram není společnou právnickou osobou a ani neuzavřelo s jinými obcemi smlouvu ke splnění konkrétního úkolu.

Příbram je zapojena ve 4 formách spolupráce, z nichž spolupráce s partnerskými městy je pro Příbram nejvíce přínosná. Tato spolupráce by měla přispívat k rozšiřování obecného povědomí a znalostí, podporovat vzdělání, přinášet poznání o životě druhých a rozvíjet jazykové schopnosti. Do budoucna by mohl být přínosným také Svazek obcí Podbrdského regionu, pokud se mu za přispění dotace podaří realizovat projekt naučné Fabiánovy stezky. Lze polemizovat, zda je pro Příbram přínosné zapojení do Národní sítě zdravých měst, když na straně jedné Příbram jako člen pořádá každoročně ozdravné kampaně a na straně druhé nebyl zjištěn žádný další efekt plynoucí z členství.

Pro srovnání byly představeny 2 mikroregiony, a to Svazek obcí Podbrdského regionu a Svazek obcí mikroregion Třemšín. Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že Svazek obcí Podbrdského regionu je aktivnější. Již v minulosti realizoval jednotlivé programy na rozvoj regionu a nyní plánuje projekt za cca 400 000 Kč. Oproti tomu Svazek obcí mikroregion Třemšín od svého vzniku doposud nezaznamenal žádné projekty směřující k rozvoji regionu.

Mezi neefektivní a zbytečnou spolupráci patří členství ve Svazu měst a obcí ČR. Zde nebyly zjištěny žádné přínosy pro město Příbram. Spolupráce je pouze formální.

Finančně nejnáročnější je spolupráce s partnerskými městy, kde investice za rok 2010 činila cca 600 000 Kč. Členství ve Svazu měst a obcí ČR město Příbram přijde

ročně na cca 70 000 Kč. Zapojení do Národní sítě zdravých měst není tak finančně náročné, Příbram přispívá částkou cca 50 000 Kč ročně. Nejméně nákladný pro městský rozpočet je příspěvek do Svazku obcí Podbrdského regionu ve výši cca 10 000 Kč ročně, což je vzhledem k rozpočtu města částka zanedbatelná.

Závěrem lze říci, že se neustále mluví o regionálním rozvoji, ale po této analýze, o tom lze pochybovat. Město Příbram usiluje o rozvoj, ale nejvíce investuje do spolupráce s partnerskými městy a na rozvoj okolí poskytuje pouze malé částky.

Do budoucna by bylo dobré zvážit členství ve Svazu měst a obcí ČR a členský příspěvek investovat do jiné formy spolupráce, případně na rozvoj města a okolí.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. BINEK, J., et al. *Synergie ve venkovském prostoru (Aktéři a nástroje rozvoje venkova)*. 1. vyd. Brno : GaREP Publishing, 2009. 96 s. ISBN 978-80-904308-0-8.
2. ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha : Alfa Nakladatelství, s.r.o., 2008. 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.
3. DOČKAL, V., et al. *Regionální politika EU a naplňování principu partnerství (Případové studie České republiky, Německa, Francie a Slovinska)*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně, 2006. 153 s. ISBN 80-210-4012-2.
4. DUŠEK, J. *Faktory regionálního růstu a rozvoje (se zaměřením na spolupráci měst a obcí v Jihočeském kraji)*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010. 294 s. ISBN 978-80-86708-94-2.
5. GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-20-9.
6. HOLEČEK, J., et al. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. 1. vyd. Brno : GaREP Publishing, 2009. 74 s. ISBN 978-80-904308-2-2.
7. HRABALOVÁ, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně – Ekonomicko-správní fakulta, 2004. 99 s. ISBN 80-210-3356-8.
8. HÜLST, R., MONTFORT, A. *Inter-municipal cooperation in Europe*. 1. vyd. Dordrecht : Springer, 2007. 238 s. ISBN 978-1402053788.
9. KOLEKTIV AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2004. 447 s. ISBN 80-86473-80-5.
10. KOUDELKA, Z. *Obce a kraje (Podle reformy veřejné správy v roce 2001)*. 2. aktualizované a doplněné vyd. Praha : Linde Praha, a.s., 2001. 421 s. ISBN 80-7201-272-X.
11. KOUDELKA, Z. *Obecní samospráva (Zákon o obcích v komentovaném znění)*. Brno : Doplněk, 2006. 96 s. ISBN 80-7239-193-3.
12. MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vyd. Praha : ORAC, s.r.o., 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.
13. PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktualizované a rozšířené vyd. Praha : ASPI, a.s., 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

14. PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů (Teorie a praxe)*. 2. aktualizované a rozšířené vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
15. *Příručka člena zastupitelstva obce*. 1. vyd. Praha : VCVS ČR, o.p.s., 2002. 180 s. ISBN 80-238-9120-0.
16. REKTOŘÍK, J., et al. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací (ropo, o. p. s., s. r. o., a. s., sdružení obcí)*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně – Ekonomicko-správní fakulta, 1999. 140 s. ISBN 80-210-2126-8.
17. WOKOUN, R. *Česká regionální politika v období vstupu do EU*. 1. vyd. Praha : Vysoká škola ekonomická v Praze, 2003. 328 s. ISBN 80-245-0517-7.
18. WOKOUN, R. *Strukturální fondy a obce I*. 1. vyd. Praha : ASPI, a.s., 2006. 146 s. ISBN 80-7357-138-2.
19. WOKOUN, R., et al. *Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha : Linde Praha, a.s., 2008. 480 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
20. WOKOUN, R., et al. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. 1. vyd. Praha : Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007. 246 s. ISBN 978-80-245-1301-0.

Elektronické zdroje

1. *Aktuality z Podbrdského regionu* [online]. Bohutín : Svazek obcí Podbrdského regionu, 2011 [cit. 8. dubna 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.podbrdsko.com/aktuality.htm>>.
2. BINEK, J., GALVASOVÁ, I. *Faktory efektivity spolupráce obcí* [online]. 2006 [cit. 18. listopadu 2010]. Dostupný z WWW: <<http://www.garep.cz/publikace/referat-4.pdf>>.
3. *Čechov* [online]. Příbram : Město Příbram, 2011, 15.2.2011 [cit. 27. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.pribram.eu/index.php?vid=219>>.
4. *Členský příspěvek SMO ČR* [online]. Praha : Svaz měst a obcí ČR, 2011 [cit. 16. března 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/clenstvi/clensky-prispevek/default.aspx>>.
5. *Dokumenty sdružení* [online]. Chrást : Občanské sdružení Podbrdsko [cit. 24. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.podbrdsko.net/dokumenty.htm>>.

6. DUDA, M. *Správní právo – obce a témata* [online]. 2000, 8.11.2000 [cit. 19. listopadu 2010]. Dostupný z WWW: <http://spravni.juristic.cz/30466/clanek/j_obce>.
7. *Euroregiony* [online]. Praha : Vláda České republiky, 2010 [cit. 6. prosince 2010]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/8775/sekce/euroregiony---uvod/>>.
8. *Euroregiony na česko-německé hranici* [online]. 2005, 22.2.2005 [cit. 6. prosince 2010]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/xl/edicniplan.nsf/t/80002B7C9C/\\$File/euroregiony.gif](http://www.czso.cz/xl/edicniplan.nsf/t/80002B7C9C/$File/euroregiony.gif)>.
9. GALVASOVÁ, I., et al. *Formy spolupráce obcí* [online]. Praha : Deník veřejné správy, 2008 [cit. 3. prosince 2010]. Dostupný z WWW: <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6326681>>.
10. *Hlavní cíle* [online]. Praha : Svaz měst a obcí České republiky, 2011 [cit. 26. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/hlavni-cile/default.aspx>>.
11. *Charakteristika kraje* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2011, 5.1.2011 [cit. 5. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.
12. *Charakteristika okresu Příbram* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2011, 19.1.2011 [cit. 5. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_pribram>.
13. *Informace o místní akční skupině a regionu* [online]. LEADER, 2008 [cit. 24. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://leader.isu.cz/regiony_detail.aspx?kodsdr=592>.
14. *Informace o Středočeském kraji* [online]. Praha : Krajský úřad Středočeského kraje, 2008 [cit. 5. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-stredocesky.cz/portal/stredocesky-kraj/informace-o-kraji/>>.
15. *Informační systém/registr mikroregionů ČR* [online]. Brno : Ústav územního rozvoje, 2010, 27.1.2011 [cit. 17. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.uur.cz/iMR/iMR_KR_MON.ASP?KODKR=21&KODOK=3211>.
16. *Město Příbram* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra, 2011 [cit. 14. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/696?kam=obec&kod=539911>.

17. *Místní akční skupiny* [online]. Praha : Ministerstvo zemědělství, 2010 [cit. 4. prosince 2010]. Dostupný z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>>.
18. *Národní síť zdravých měst ČR* [online]. Praha : Národní síť zdravých měst ČR, 2011 [cit. 26. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.nszm.cz/index.shtml?apc=1914512r>>.
19. *Občanské sdružení Podbrdsko* [online]. Chrást : Občanské sdružení Podbrdsko [cit. 23. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.podbrdsko.net/index.htm>>.
20. *Okres Příbram* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra, 2011 [cit. 5. února 2011]. Dostupný z WWW: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/696?kam=okres&kod=CZ020B>.
21. *Počet obyvatel v obcích* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2010, 5.1.2011 [cit. 14. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/publ/1301-10->>.
22. *Počet obcí v České republice v letech 1990 – 2009* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2009, 15.3.2010 [cit. 24. listopadu 2010]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/0201.pdf>.
23. *Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2010* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2010, 5.1.2011 [cit. 8. února 2011]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/06003C3DD7/\\$File/13011003.pdf](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/06003C3DD7/$File/13011003.pdf)>.
24. *Počet municipalit v MA21 po krajích* [online]. Cenia, 2010 [cit. 5. prosince 2010]. Dostupný z WWW: <<http://ma21.cenia.cz/DatabázeMA21prohlížení/Statistiky/základnístatistikykMA21/tabid/759/language/cs-CZ/Default.aspx>>.
25. *Podbrdsko, Svazek obcí Podbrdského regionu* [online]. Bohutín : Svazek obcí Podbrdského regionu [cit. 17. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.podbrdsko.com/region.htm>>.
26. *Podzimní zasedání Valné hromady NSZM ČR 2010* [online]. Praha : Národní síť zdravých měst, 2011 [cit. 16. března 2011]. Dostupný z WWW: <http://dataplan.info/img_upload/f96fc5d7def29509aeffc6784e61f65b/___PVH_2010_Zapis_DEF.pdf>.

27. *Přehled členských municipalit* [online]. Praha : Národní síť zdravých měst ČR, 2011 [cit. 26. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.nszm.cz/index.shtml?apc=r2086521t>>.
28. *Přehled místních akčních skupin* [online]. Praha : Ministerstvo zemědělství, 2010 [cit. 23. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://eagri.cz/public/app/eagriapp/mas/Prehled/Default.aspx>>.
29. *Správní obvody* [online]. Příbram : Město Příbram, 2009, 20.7.2009 [cit. 2. března 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.pribram-city.cz/index.php?vid=293>>.
30. *Stanovy NSZM* [online]. Praha : Národní síť zdravých měst, 2011 [cit. 15. března 2011]. Dostupný z WWW: <http://www.nszm.cz/cb21/archiv/_aktual/nszm_stanovy_novela05.pdf>.
31. *Stanovy Svazu měst a obcí ČR* [online]. Praha : Svaz měst a obcí ČR, 2010 [cit. 16. března 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.smocr.cz/smo-cr/zakladni-dokumenty/stanovy-svazu-mest-a-obci-cr.aspx>>.
32. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. Praha : Svaz měst a obcí České republiky, 2011 [cit. 26. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.smocr.cz/>>.
33. *Svazek obcí mikroregion Třemšín* [online]. Hvožd'any : Svazek obcí mikroregion Třemšín, 2008 [cit. 14. března 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.tremsin.cz/cs/o-svazku/uredni-deska/stanovy-svazku-a-zakladaci-listina.html#sek28163>>.
34. *Svazek obcí Podbrdského regionu* [online]. Veřejná správa online, 2011, 19.2.2011 [cit. 28. března 2011]. Dostupný z WWW: <http://svazky.obce.cz/detail.asp?id_s=147>.
35. *Územní členění Středočeského kraje* [online]. Praha : Krajský úřad Středočeského kraje, 2008 [cit. 2. března 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-stredocesky.cz/portal/stredocesky-kraj/uzemni-cleneni/>>.
36. *Villerupt* [online]. Příbram : Město Příbram, 2011, 15.2.2011 [cit. 27. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.pribram.eu/index.php?vid=218>>.
37. *Výroční zpráva NSZM ČR za rok 2010* [online]. Praha : Národní síť zdravých měst, 2011 [cit. 15. března 2011]. Dostupný z WWW: <http://dataplan.info/img_upload/f96fc5d7def29509aeffc6784e61f65b/nszm_vyrocn_i_zprava_2010.pdf>.

38. *Vývoj obyvatelstva města Příbram* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2011, 14.2.2011 [cit. 14. února 2011]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/vyvoj_obyvatelstva_mesta_pribram/\\$File/Pribram.pdf](http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/vyvoj_obyvatelstva_mesta_pribram/$File/Pribram.pdf)>.
39. *Založení MAS* [online]. Chrást : Občanské sdružení Podbrdsko [cit. 24. února 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.podbrdsko.net/zalozeni.htm>>.
40. *Zápis z Valné hromady* [online]. Bohutín : Svazek obcí Podbrdského regionu [cit. 14. března 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.podbrdsko.com/deska.htm>>.

Legislativní dokumenty

1. Česko. Zákon č. 40/1964 Sb. Občanský zákoník (tiskový zákon). In *Zákony II/2010*, Český Těšín : Poradce, s.r.o., 2010, 768 s. ISSN 1802-8276.
2. Česko. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (tiskový zákon). In *Zákony V/2010*, Český Těšín : Poradce, s.r.o., 2010, 352 s. ISSN 1802-8306.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- interní materiály Infocentra MěÚ Příbram,
- interní materiály MAS ČR,
- interní materiály MěÚ Příbram,
- interní materiály Svazku obcí mikroregion Třemšín,
- interní materiály Svazku obcí Podbrdského regionu.

SEZNAM ZKRATEK

BMI – Body Mass Index (Index tělesné hmotnosti)

CENIA – Česká informační agentura životního prostředí

ČSÚ – Český statistický úřad

EÚRO – Evropské ľudové řemeslo

ERDF – Evropský fond pro rozvoj venkova

ESF – Evropský sociální fond

FO – Fyzická osoba

DSO – Dobrovolný svazek obcí

GIZ – Grenzüberschreitendes Impulszentrum (Přeshraniční impulzní centra)

LEADER – Prioritní osa v rámci tzv. Programu rozvoje venkova ČR

MĚÚ – Městský úřad

MAS – Místní akční skupina

MA21 – Místní agenda 21

NSZM – Národní síť zdravých měst

PO – Právnícká osoba

PPP – Public Private Partnership (Partnerství veřejného a soukromého sektoru)

RIS – Regionální informační servis

SMO ČR – Svaz měst a obcí ČR

VSVC – Vzdělávací centrum pro veřejnou správu

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Euroregiony v ČR.....	29
Obrázek 2: Přehled existujících forem spolupráce obcí města Příbram	46
Obrázek 3: Schéma členění způsobů a forem spolupráce	65
Obrázek 4: Okresy Středočeského kraje	66
Obrázek 5: Obce Středočeského kraje s rozšířenou působností.....	66
Obrázek 6: Správní obvod obce s rozšířenou působností Příbram	67

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet obcí v České republice v letech 1990 - 2009 (stav k 1. 1.)	19
Tabulka 2: Mikroregiony okresu Příbram.....	34
Tabulka 3: Místní akční skupiny v okrese Příbram	38
Tabulka 4: Předpokládané výdaje Svazku obcí Podbrdského regionu (v Kč).....	49
Tabulka 5: Předpokládané výdaje Svazku obcí mikroregion Třemšín (v Kč).....	50
Tabulka 6: Výše členského příspěvku NSZM ČR.....	51
Tabulka 7: Výše členského příspěvku SMO ČR	52
Tabulka 8: Výše členských příspěvků hrazených městem Příbram (za rok 2010)	53

Seznam grafů

Graf 1: Počet municipalit v MA21 po krajích (stav k 5. 12. 2010).....	25
Graf 2: Počet obcí podle počtu obyvatel v okrese Příbram (stav k 1. 1. 2010)	32
Graf 3: Počet obyvatel v letech 2001 - 2010 ve městě Příbram.....	33

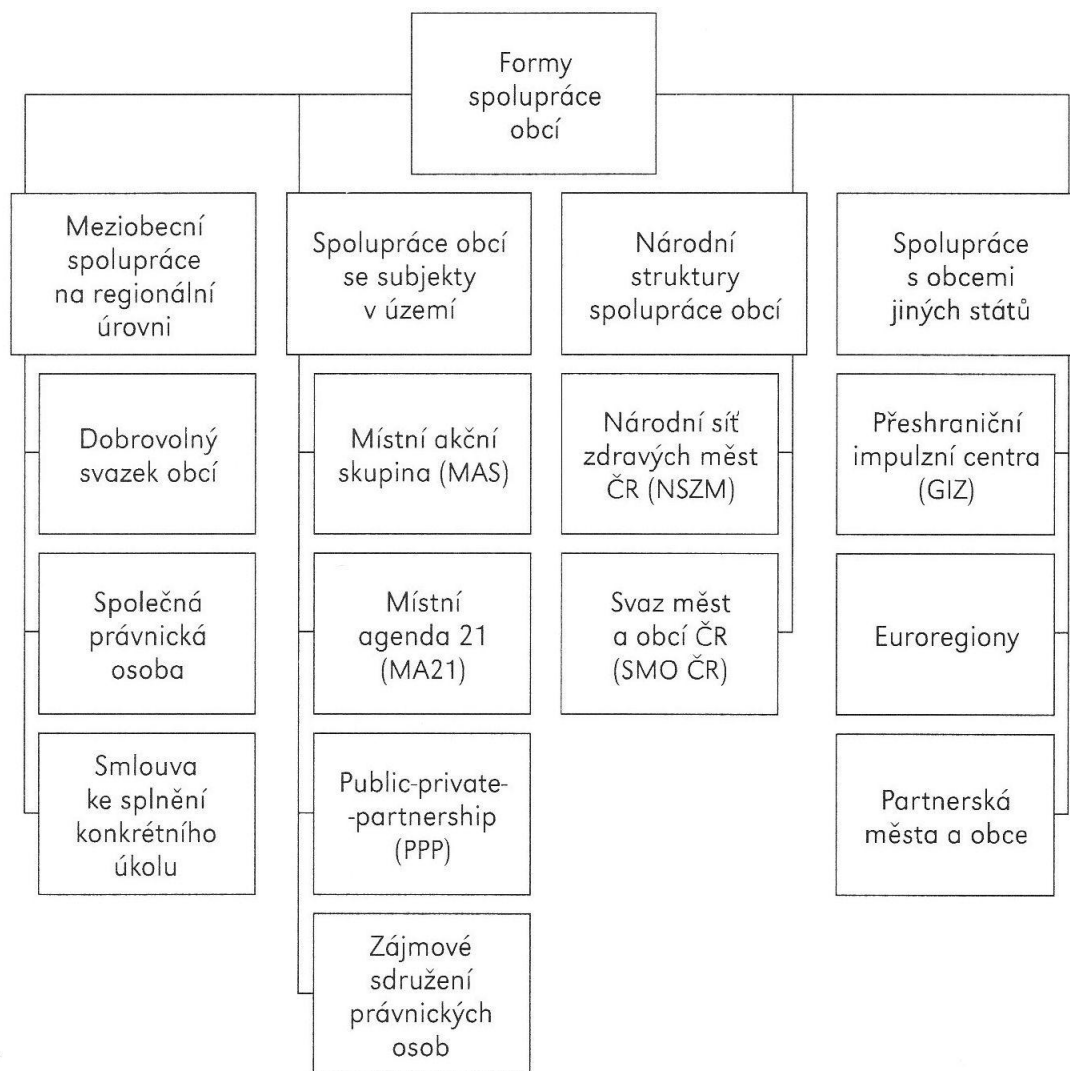
SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I: Schéma členění způsobů a forem spolupráce.....	65
Příloha II: Mapa okresů a obcí s rozšířenou působností Středočeského kraje.....	66
Příloha III: Správní obvod obce s rozšířenou působností Příbram	67

PŘÍLOHY

Příloha I: Schéma členění způsobů a forem spolupráce

Obrázek 3: Schéma členění způsobů a forem spolupráce¹⁴³

¹⁴³ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007, s. 28.

Příloha II: Mapa okresů a obcí s rozšířenou působností Středočeského kraje

Obrázek 4: Okresy Středočeského kraje¹⁴⁴

Obrázek 5: Obce Středočeského kraje s rozšířenou působností¹⁴⁵

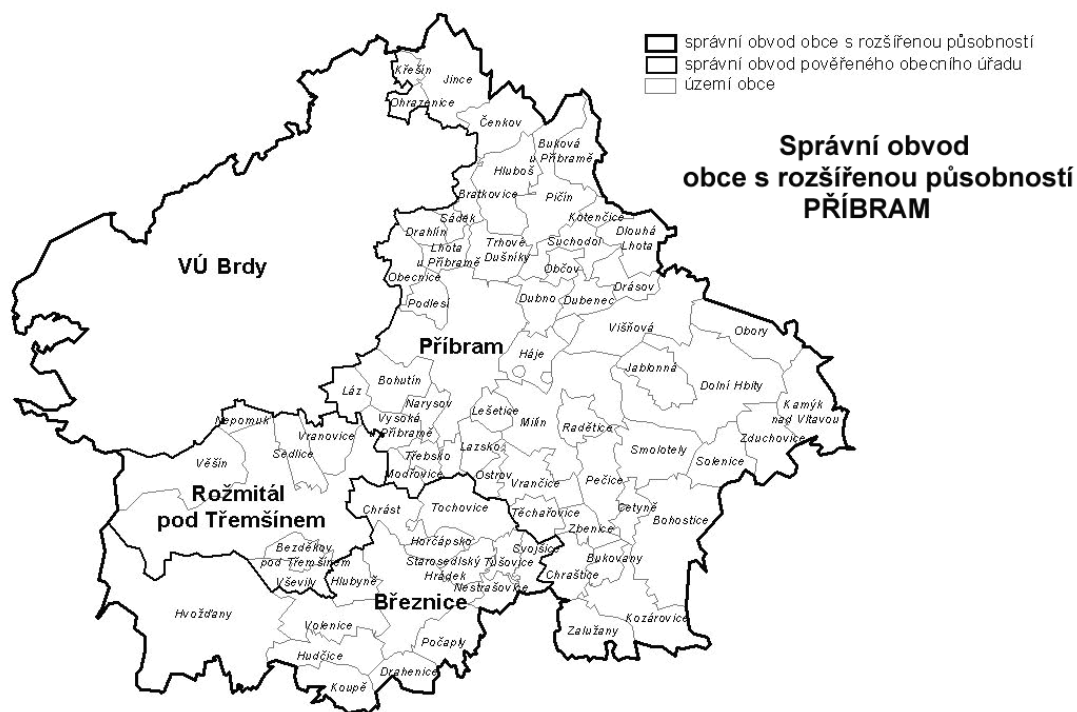

¹⁴⁴ Územní členění Středočeského kraje [online]. Praha : Krajský úřad Středočeského kraje, 2008 [cit. 2. března 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-stredocesky.cz/portal/stredocesky-kraj/uzemni-cleneni/>>.

¹⁴⁵ Územní členění Středočeského kraje [online]. Praha : Krajský úřad Středočeského kraje, 2008 [cit. 2. března 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-stredocesky.cz/portal/stredocesky-kraj/uzemni-cleneni/>>.

Příloha III: Správní obvod obce s rozšířenou působností Příbram

Obrázek 6: Správní obvod obce s rozšířenou působností Příbram¹⁴⁶

¹⁴⁶ *Správní obvody* [online]. Příbram : Město Příbram, 2009, 20.7.2009 [cit. 2. března 2011]. Dostupný z WWW: <<http://www.pribram-city.cz/index.php?vid=293>>.